

Integrovaná ochrana poľných plodín

Ochrana rastlín

Prezentácia chorôb na plodinách

Bc. Viktória Susová

OBILNINY

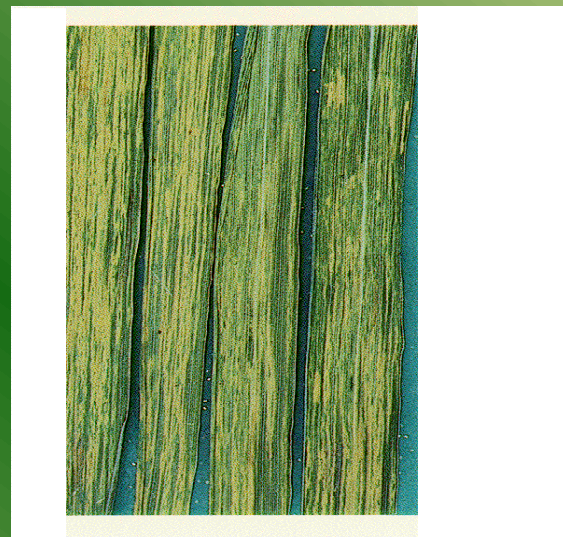

Pšenica letná forma ozimná
Triticum aestivum L.

Průžková mozaika pšenice

Patogén :

Wheat striate mosaic

Rôzne dlhé svetlo – zelené pásiky na listoch

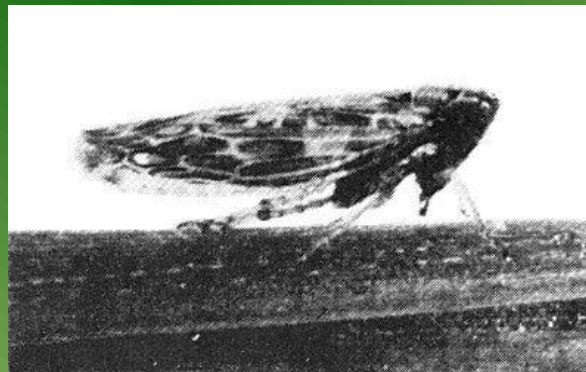
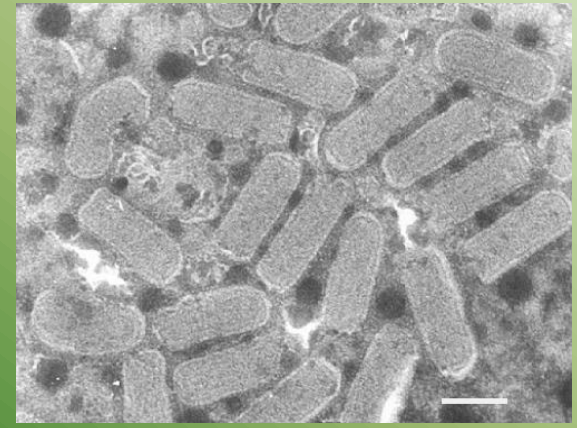
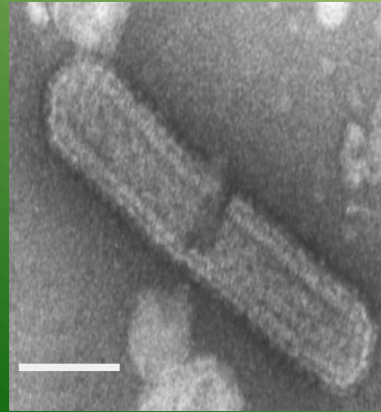
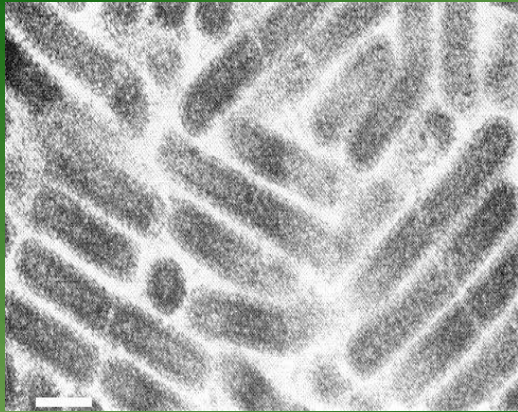
Rozšírenie pásikov aj na staršie listy

Pokročilé štádium, rastlina nadobúda bledo –
krémové zafarbenie

Sekundárny príznak – zakrpatenosť rastliny

Vírus prenášaný cikádou - Ostrohovník priesvitný

Zakrpatenost' pšenice

patogén : *Wheat dwarf virus*

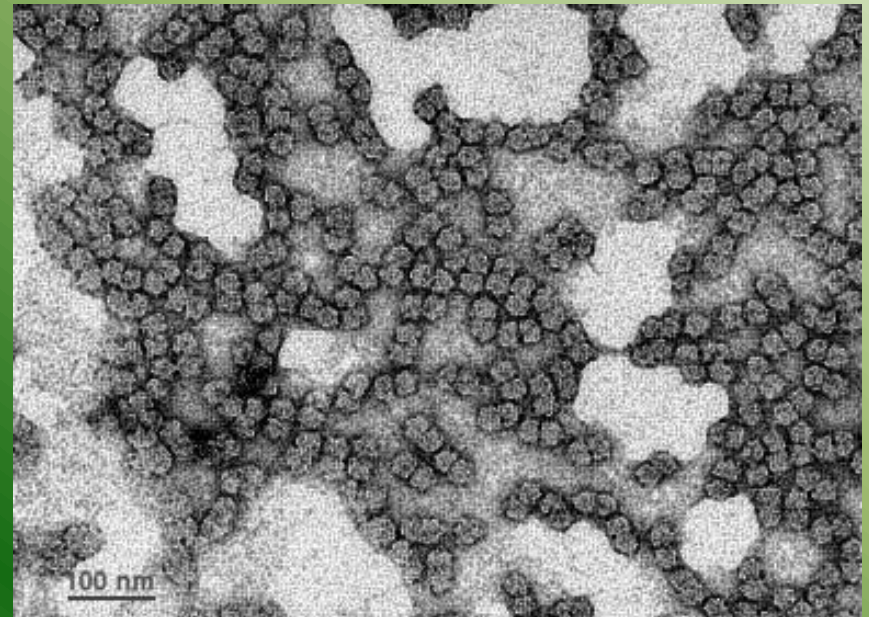
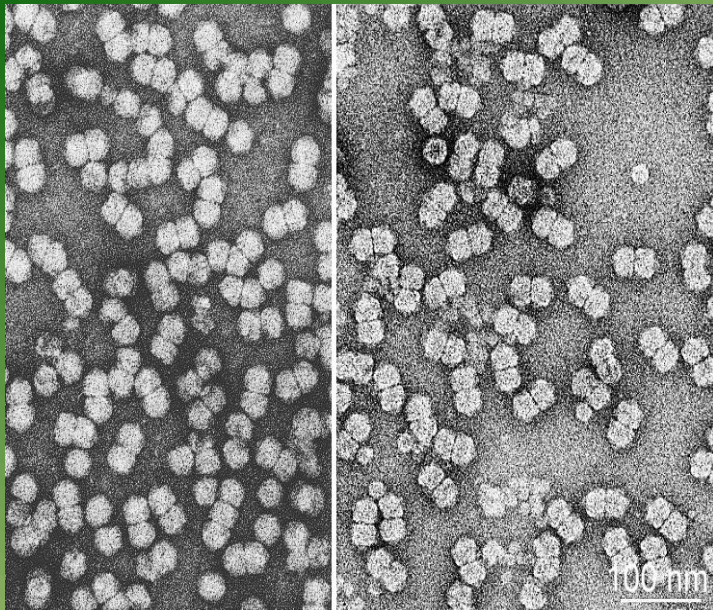
Zakrpatenie rastlín v skorom rastovom štádiu

Hnednutie rastliny, odumretie celej rastliny

Farebné zmeny na listoch – nezreteľne ohraničené, nepravidelne rozmiestnené škvrny

Virus pod elektrónovým mikroskopom (prenášaný cikádou poľnou)

Baktériová škvrnitost' pšenice

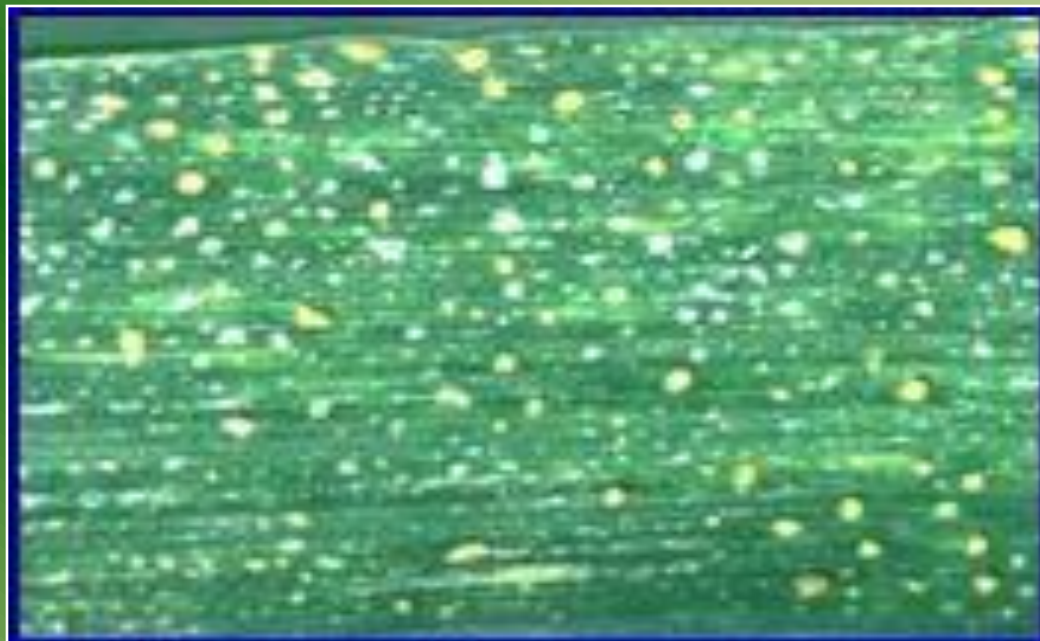
patogén : *Xanthomonas translucens*

Tmavohnedé olejové škvřny

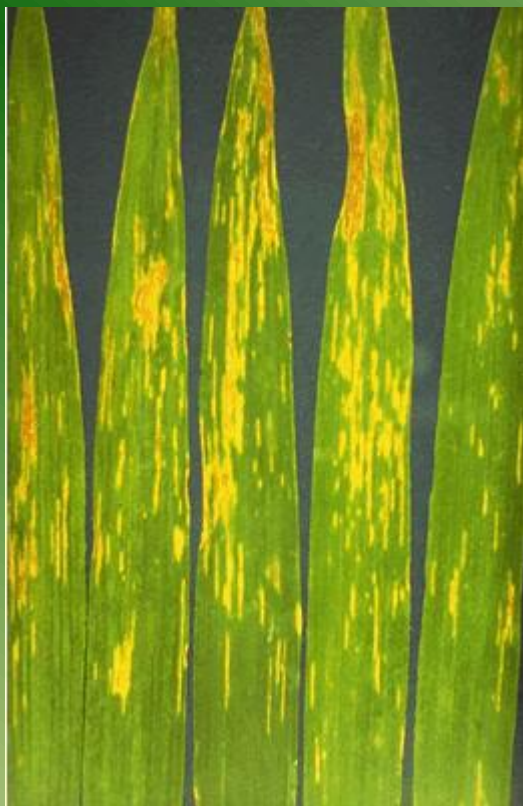
Zrno : zakrpatené, pokryté žltými pásikmi
vyplnenými baktériami

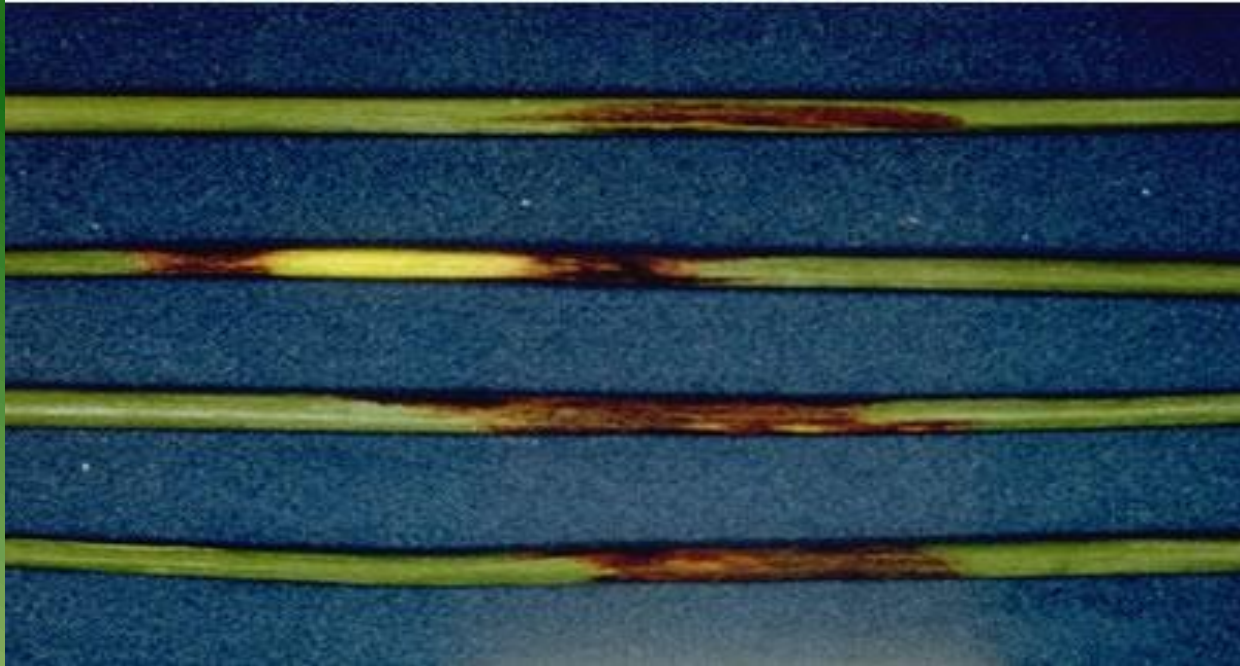
Kvapky exudátu na liste - po ich uschnutí ostávajú
hnedasté chrasty

Sčernenie pliev

Škvvrny na listoch

Napadnutie stebľa hnedými škvrnami

Fuzariózy pšenice, Fuzariózy na raži

Patogéni:

Fusarium culmorum

Fusarium graminearum

Fusarium solani

Fusarium avenaceum

Fusarium equiseti

Prázdne miesta v poraste, odumretie klíčiacych
rastlín

Zbelenie celého klasu

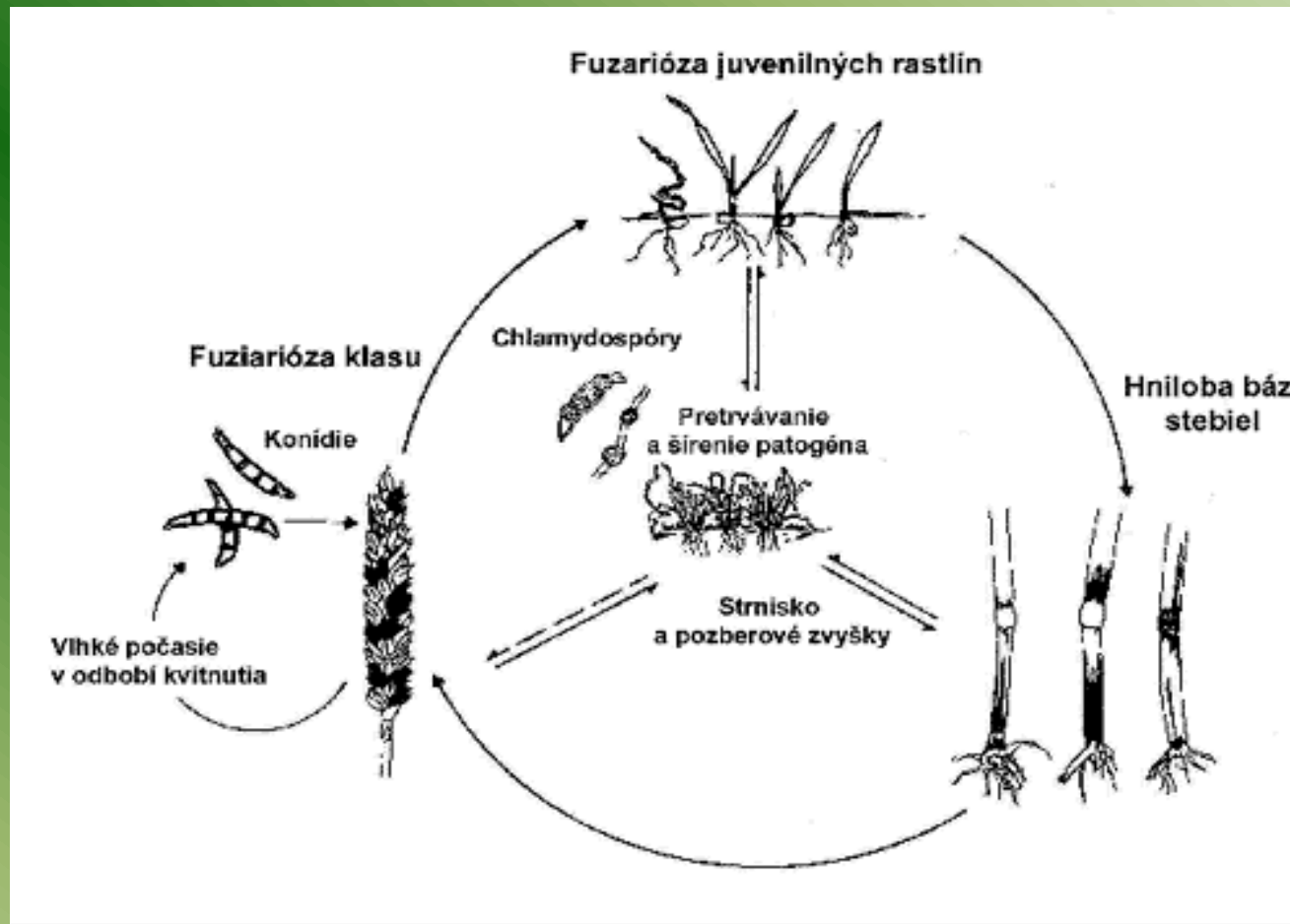
Čiastočné napadnutie klasu

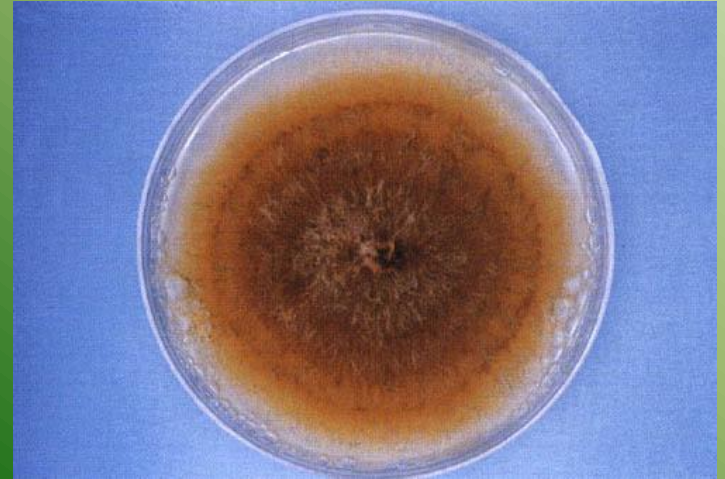
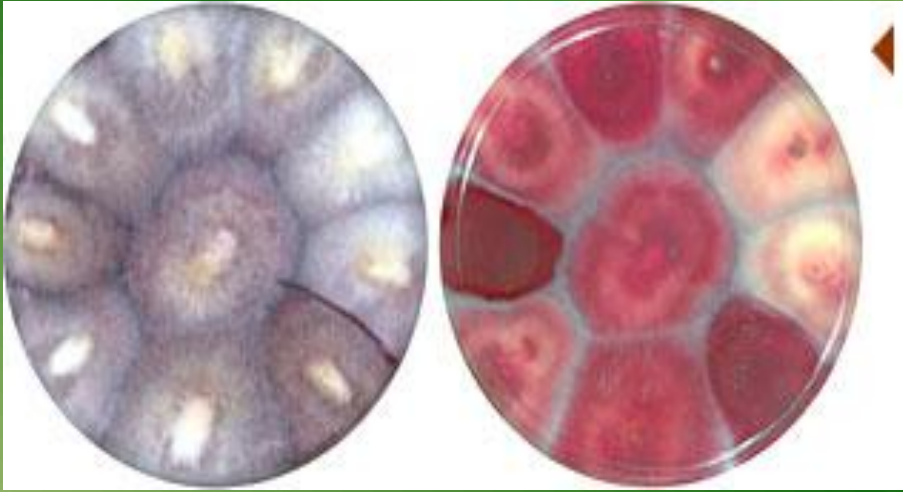
vybielenie niektorých kláskov v klase

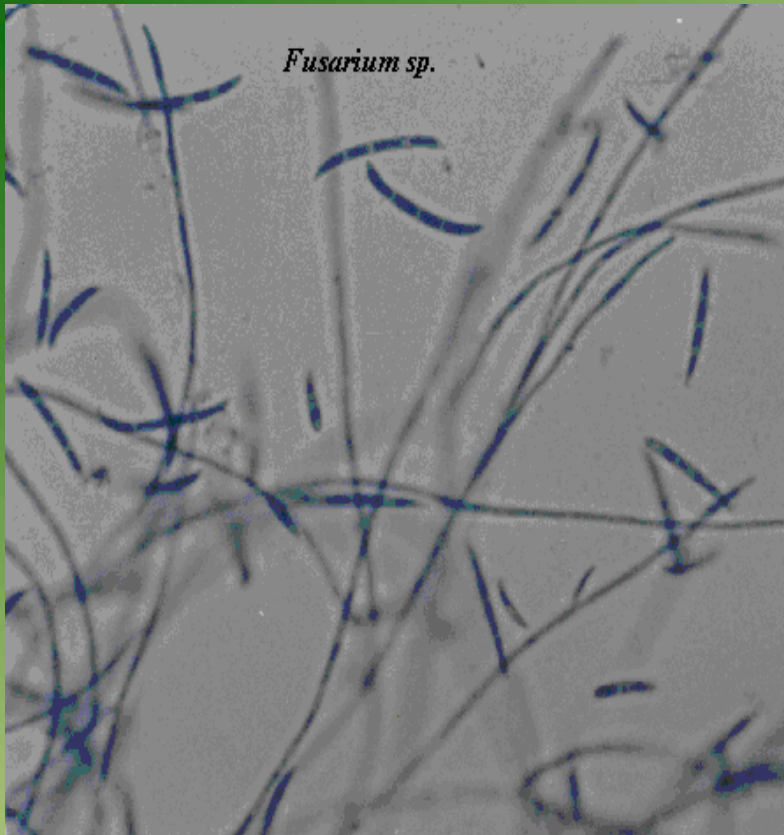
Napadnuté zrna sú zakrpatené, zdeformované a ružovkastej farby

Vývojový cyklus

Mycélium v kultúre. Jeho farba od bielej cez lososovo ružovú až po hnedú

Konídiá kosákovitého tvaru s rôznym počtom buniek.

Pleseň snežná, syn. ružová
pleseň snežná : pšenica, raž

Patogén :

Microdochium nivale
(syn. *Fusarium nivale*)

Prázdné miesta v poraste, vzídené rastliny sú
nižšie

Ružovkastý povlak, rastliny následné odumierajú

Pôda pokrytá sivobielym povlakom

Na rastlinách ostáva ružovkastý povlak mycélia

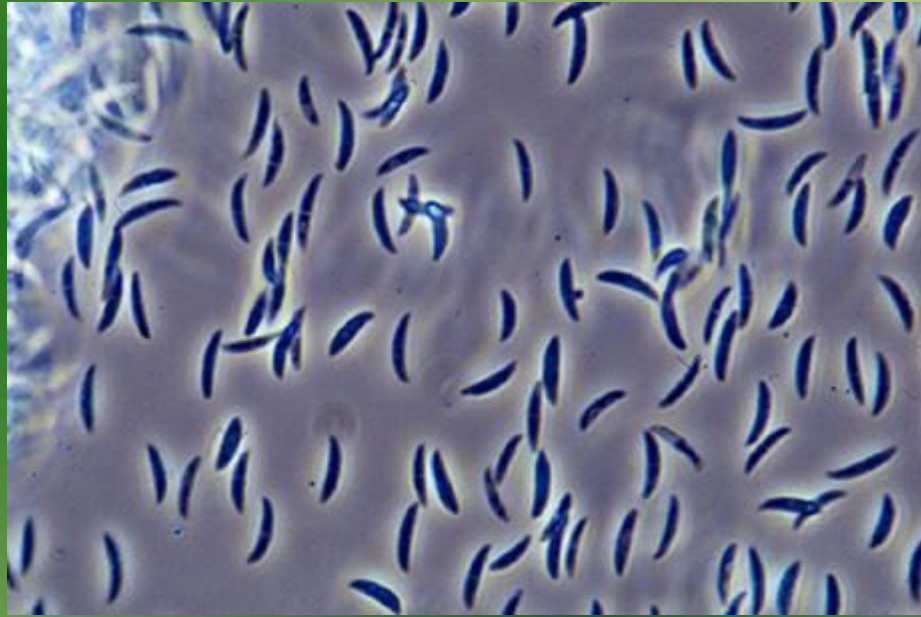
Slabo vyvinuté zrná

Slabo vyvinuté zrná

Steblá napadnuté pôvodcom plesne snežnej

Konídiá – malé, hyalínne, 1 – 3 bunkové

Steblolam (pšenica, raž)

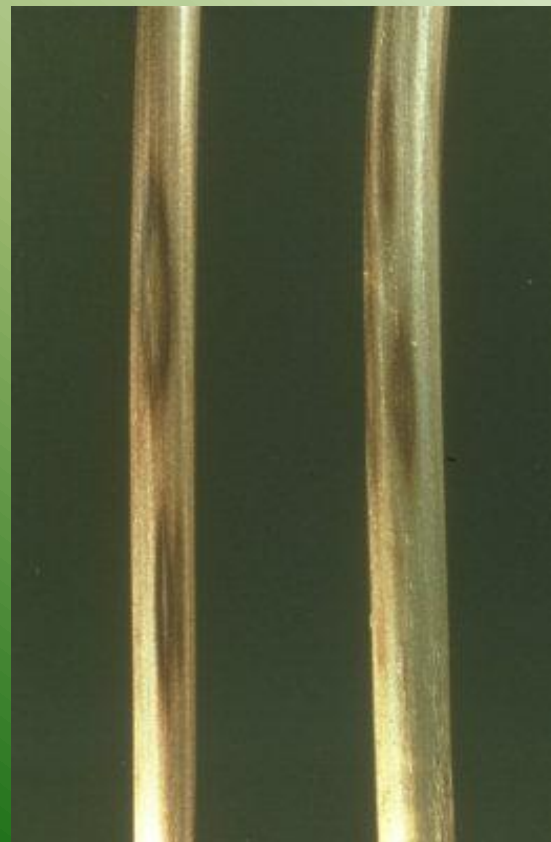
Patogén :

Tapesia yallundae

(anamorfa: *Ramulispora*
herpotrichoides, syn. *Pseudocercosporella*
herpotrichoides)

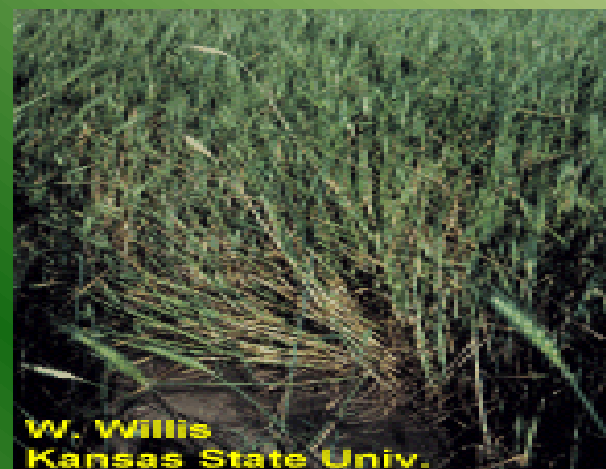
Na steble medailónikovitá škvrna oválneho tvaru

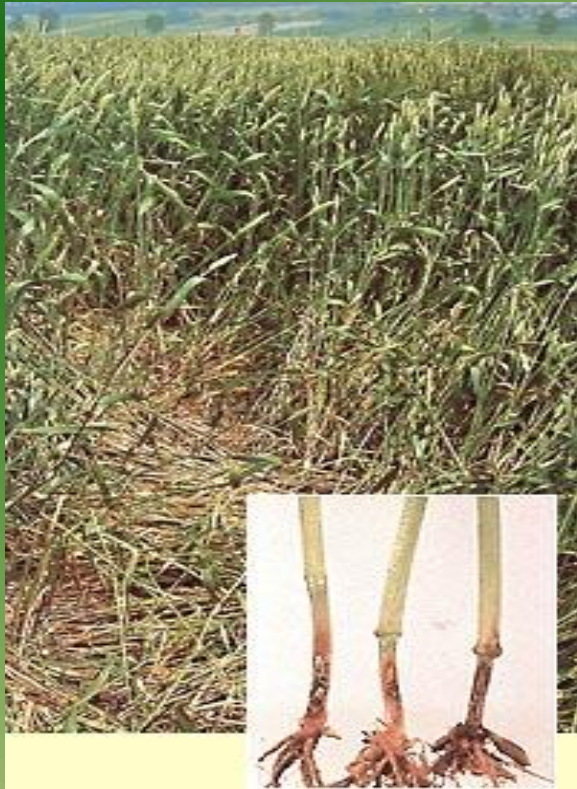
Škvvrna v strede svetlejšia, zvonka orámovaná
tmavou obrubou

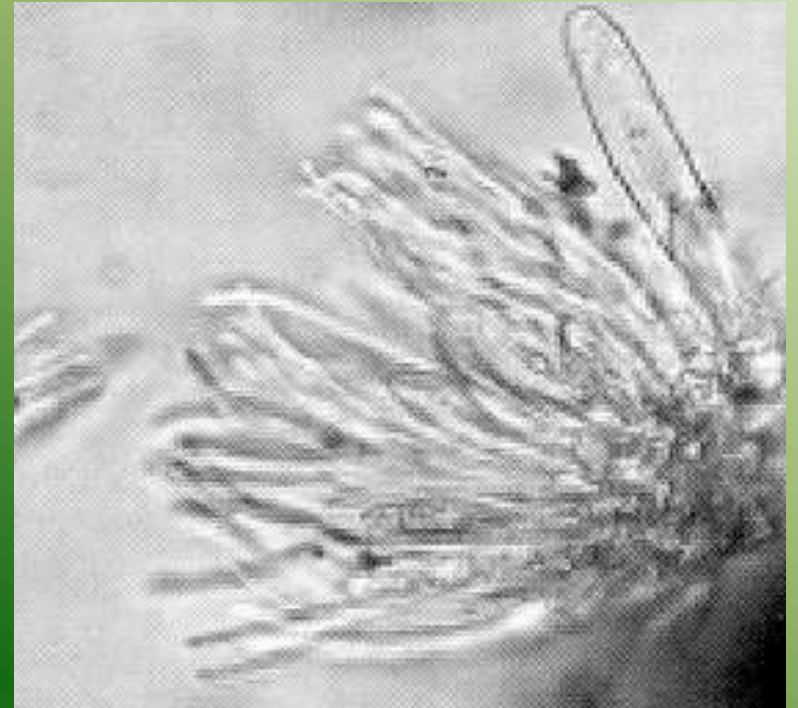
Pri silnom napadnutí - lámanie stebľa

Padanie rastlín rôznym smerom

Pôsobením mycélia pletivo praská

Hyalínne konídiá – 6 bunkové, na vrchole
zašpicatené

Černenie päty stebľa

Patogén :

Ophiobolus graminis

syn. Gaeumannomyces graminis

Čierne korene, rastlina odumiera

Na koreňoch ostávajú kúsky pôdy

Huba niekedy prechádza aj na pätu stebľa

Zbelenie klasov v poraste

Rastliny zaostávajú v raste a predčasne zasychajú

Askospóry, po dĺžke stočené

Múčnatka trávová

Patogén :

Blumeria graminis

Belavý povlak mycélia

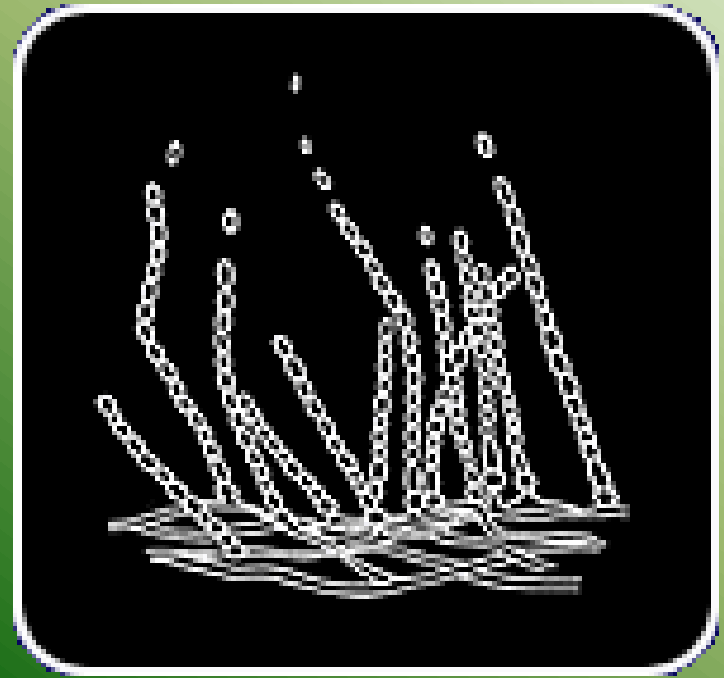
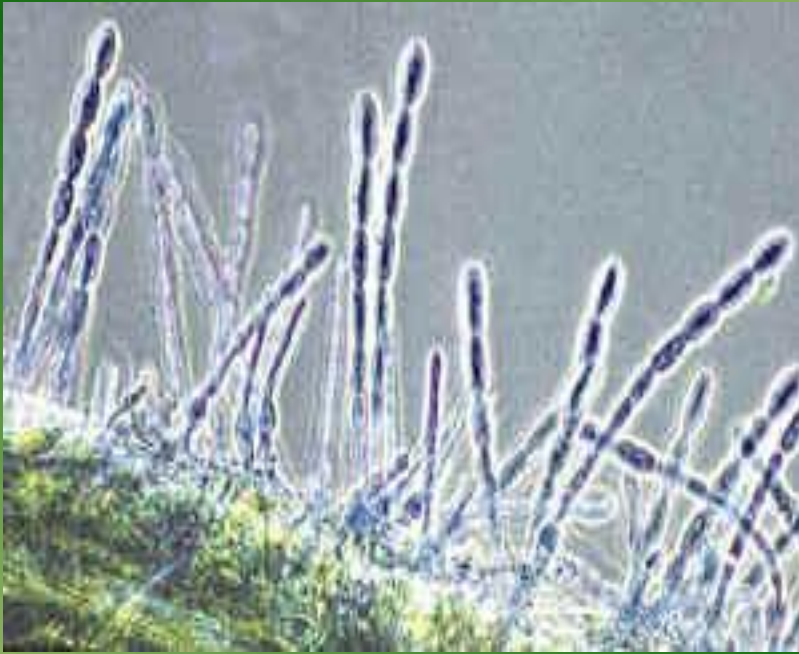
Belavý povlak na liste, steble a kvetných orgánoch

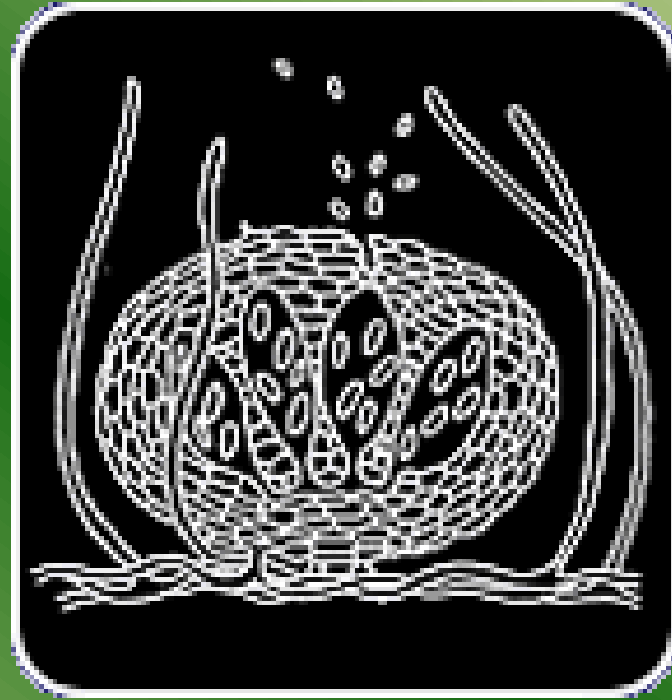
Belavé miesta neskôr menia farbu na sivú až
hnedú

Ložiská –kôpky mycélia a spór na liste

Konídiá – tvoria sa v reťazcoch, sú na oboch stranách zašpicatené

Štruktúra plodnice huby

Hrdza pšeniceová

Patogén :

Puccinia persistens f. sp. tritici

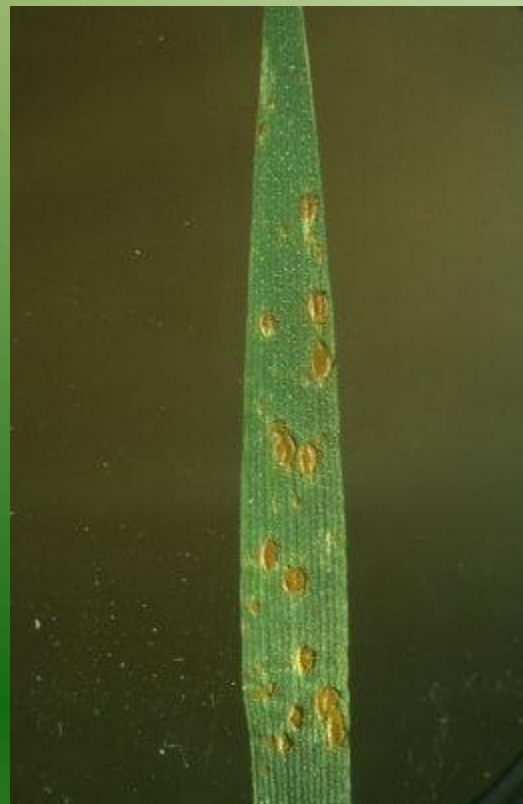
syn. Puccinia recondita f. sp. tritici

Oranžovožlté, neskôr hrdzavé kôpky

Detail symptómov na listoch

Kôpky sú oválneho tvaru

Odumieranie listov pri silnom napadnutí

Uredospóry pod mikroskopom

Hrdza trávová

Patogén :

Puccinia graminis

Hrdzavé kôpky na listoch

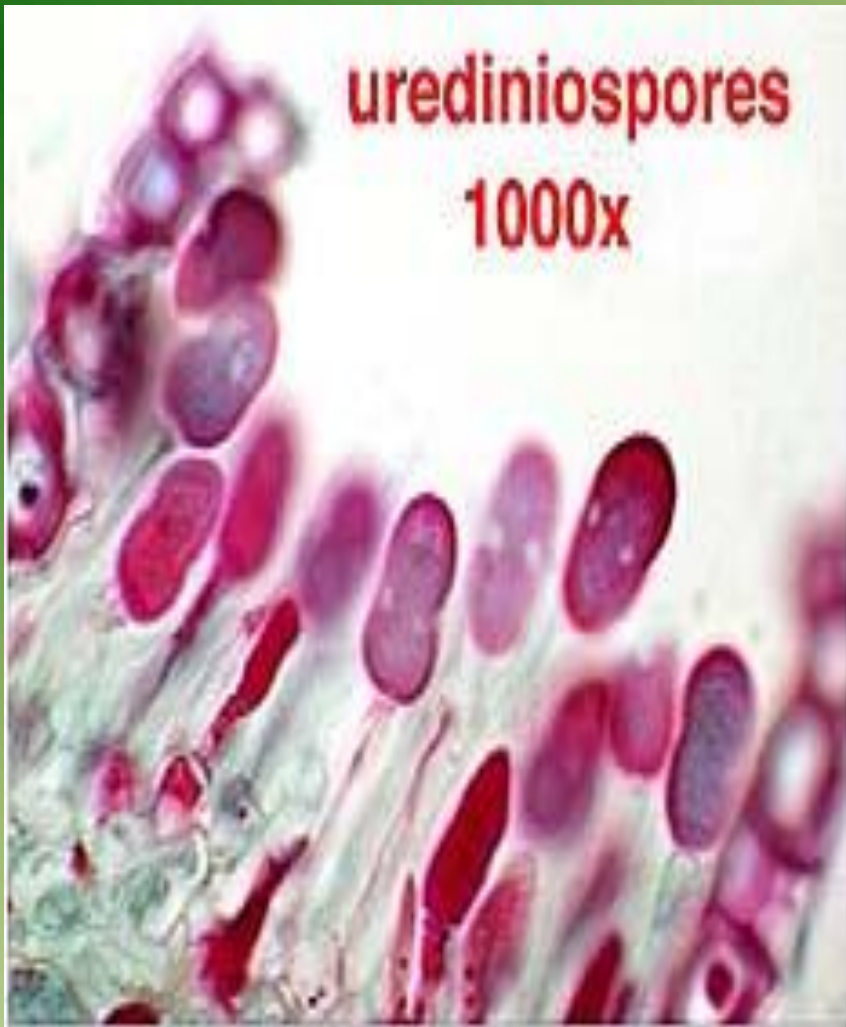
Hrdza sa prenáša aj na steblo – typický znak pre tohto patogéna

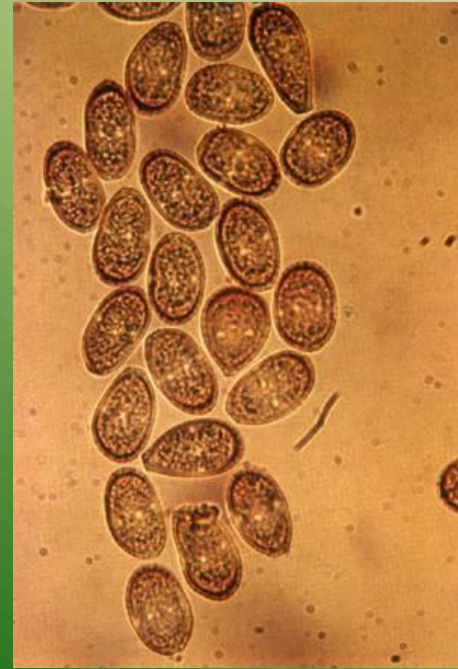

Epidermis nad kôpkami praská – typický znak tohto patogéna

Napadnutie v poraste

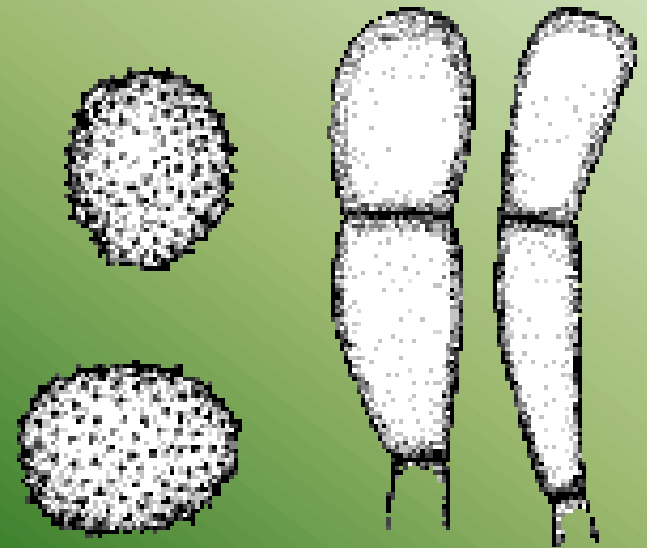
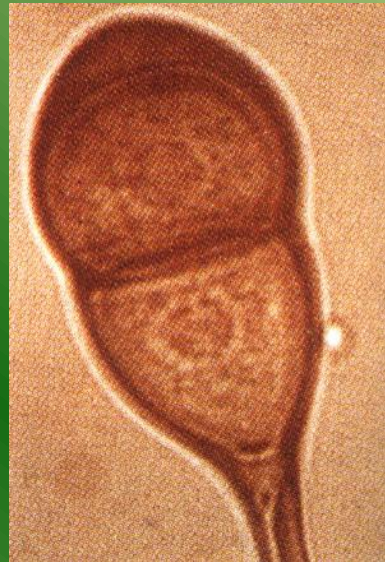

Urediospóry pod mikroskopom

Zimné spóry - téliospóry pod
mikroskopom

Teliospóry s dvoma bunkami miernie zaškrtené, s
hnedou hladkou blanou na vrchole

Hrdza plevová

Patogén :

Puccinia striiformis

syn. Puccinia glumarum

Hrdza napáda všechny nadzemné části rostliny

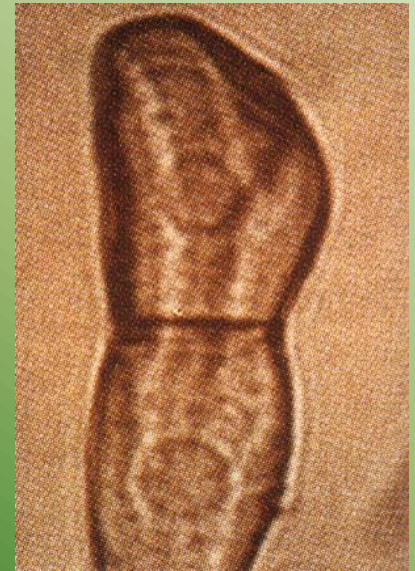
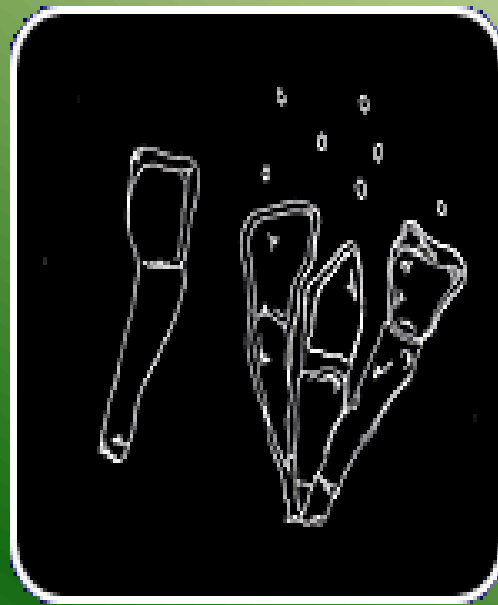
Žlté kôpky – urédiá – v typických pásikoch

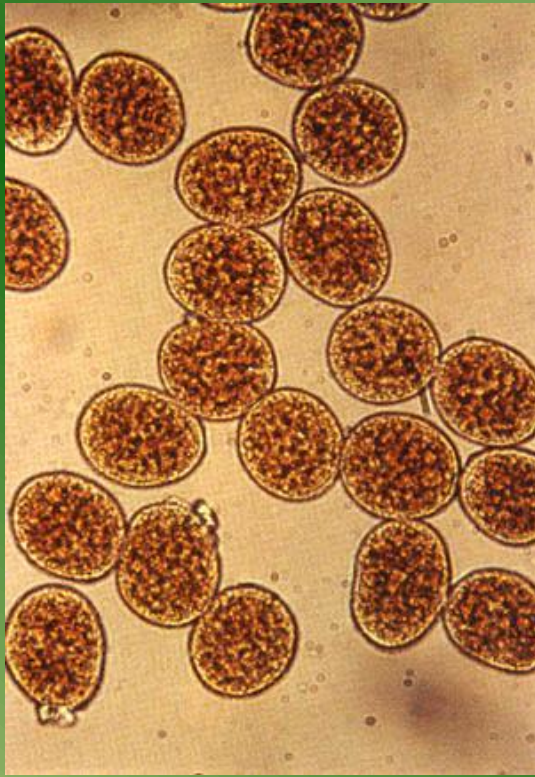
Dlhé splyvajúce kôpky pukajúcich urédií

Napadnuté staršie listy

Téliospóry pod mikroskopom

Urédiospóry pod mikroskopom

Napadnuté plevy

Hrdza plevová v poraste

Septorióza pliev

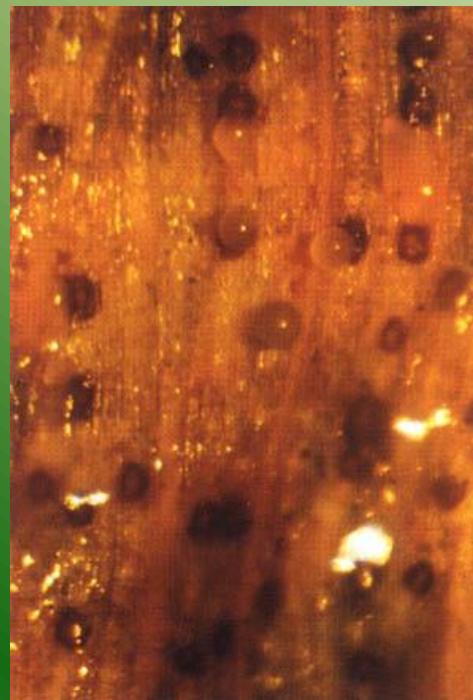
Patogén :

Phaeosphaeria nodorum

anamorfa: Septoria nodorum

Septorióza napáda rastliny už pri klíčení

Pyknidy – malé čierne body roztrúsené po celom
povrchu

Napadnuté kolienka – posiate pyknidami, hnednú
a lámu sa

Napadnuté môžu byť aj zrná – symptómy začínajú
na plevách

Zrná sú scvrknuté a zdeformované

Zdeformovanie celého klasu

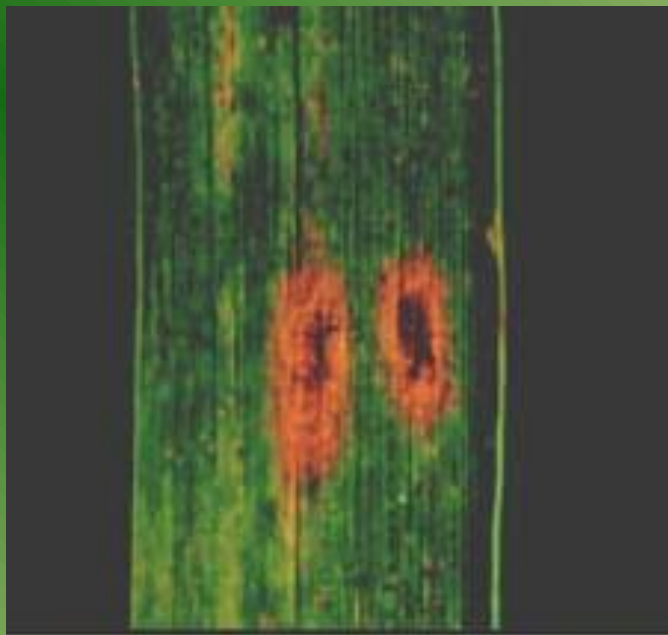
Konídiá

Septorióza pšenice

Patogén :

Mycosphaerella graminicola

anamorfa: Septoria tritici

oválne škvrny na listoch

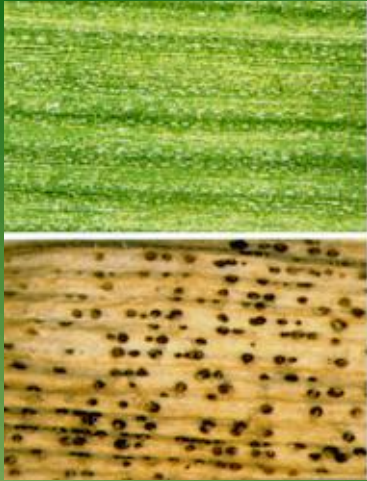
Škvrny môžu prejsť aj na listovú pošvu

Splývavie škvrn

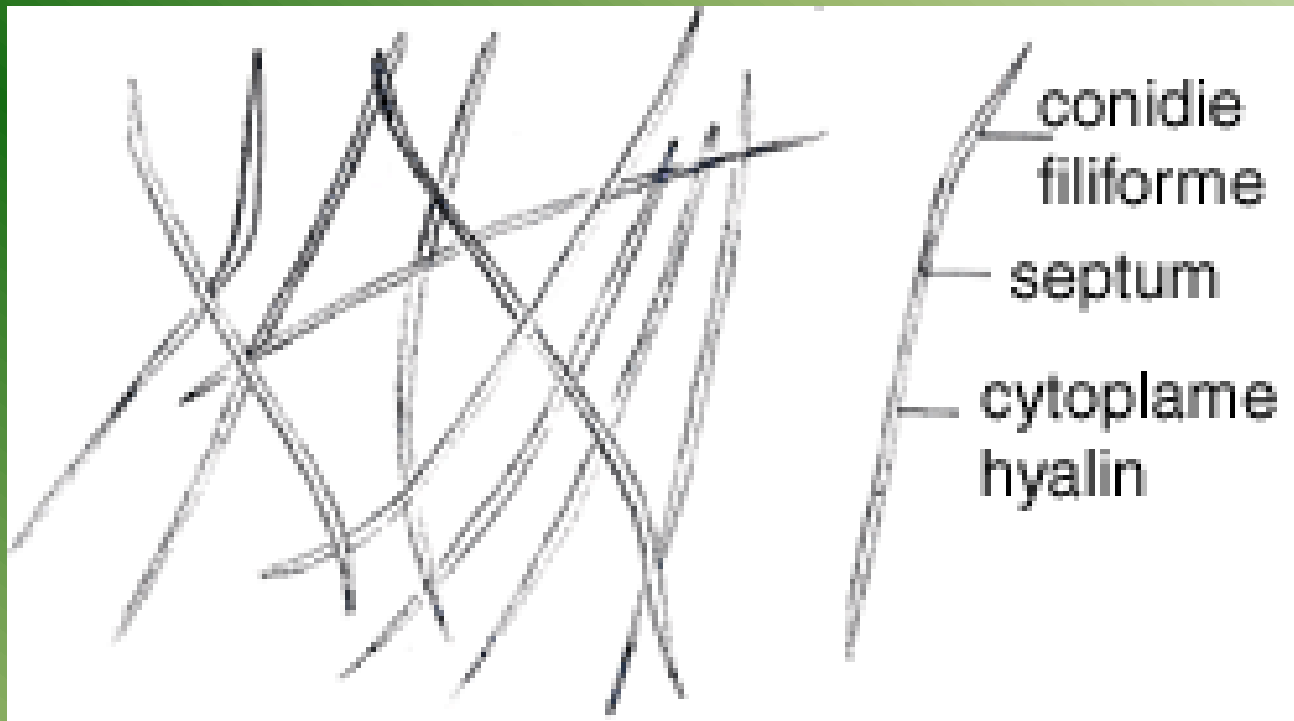
Napadnuté rostliny septoriózou pšenice v poraste

Pyknidy na listoch – typický znak septoriózy

Pyknidy pod mikroskopom

Pyknospóry

Prašná sněť pšenicová

Patogén :

Ustilago tritici

Symptóm - napadnutý klas

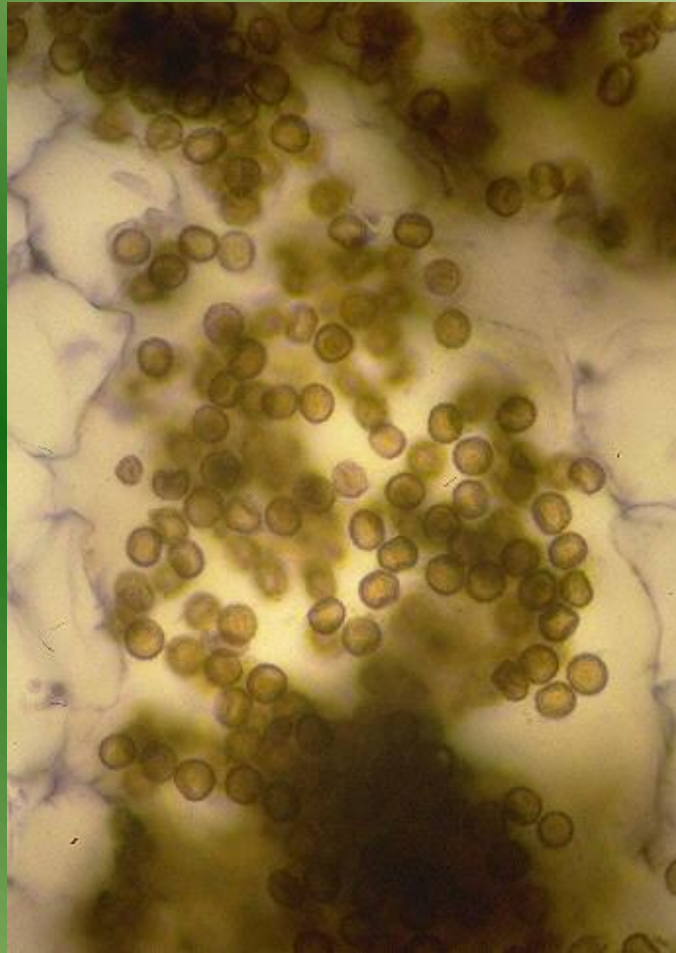
Sneťové klasy

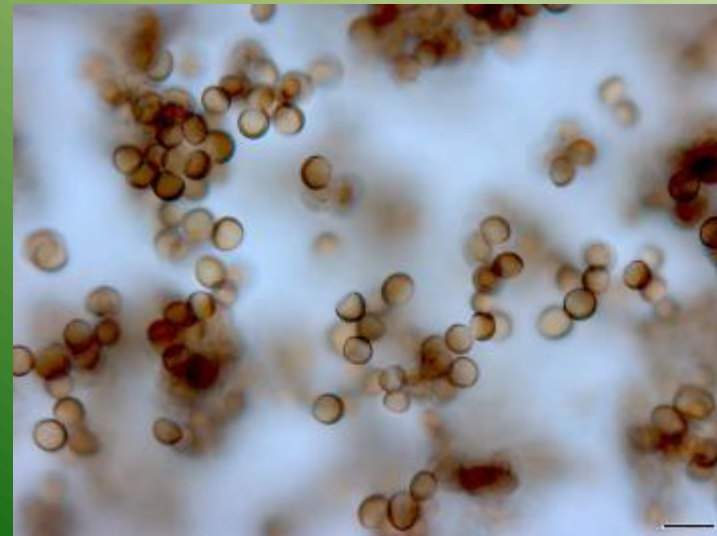
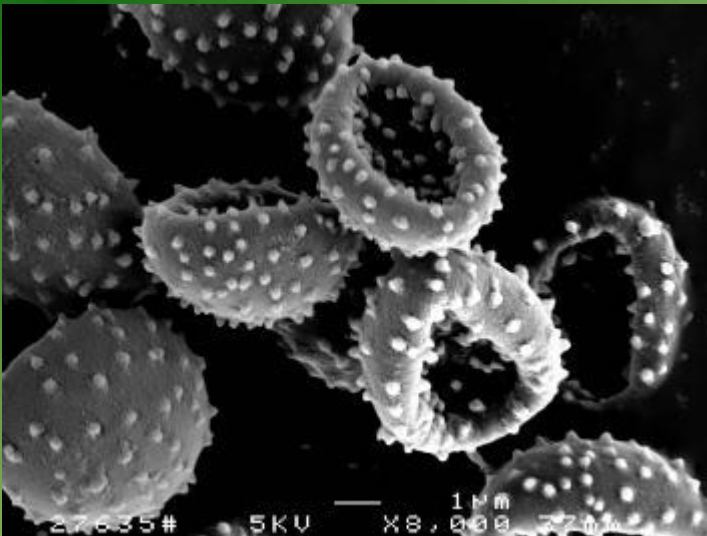
Klas sa mení na masu hnedočierných
chlamydospór

Huba poškodzuje všetky časti klasu okrem vretienka

Bazídiospóry

Chlamydozpóry s jemnými výbežkami

Mazľavá snet' pšenícová

Patogén :

Tilletia caries

syn. Tilletia tritici

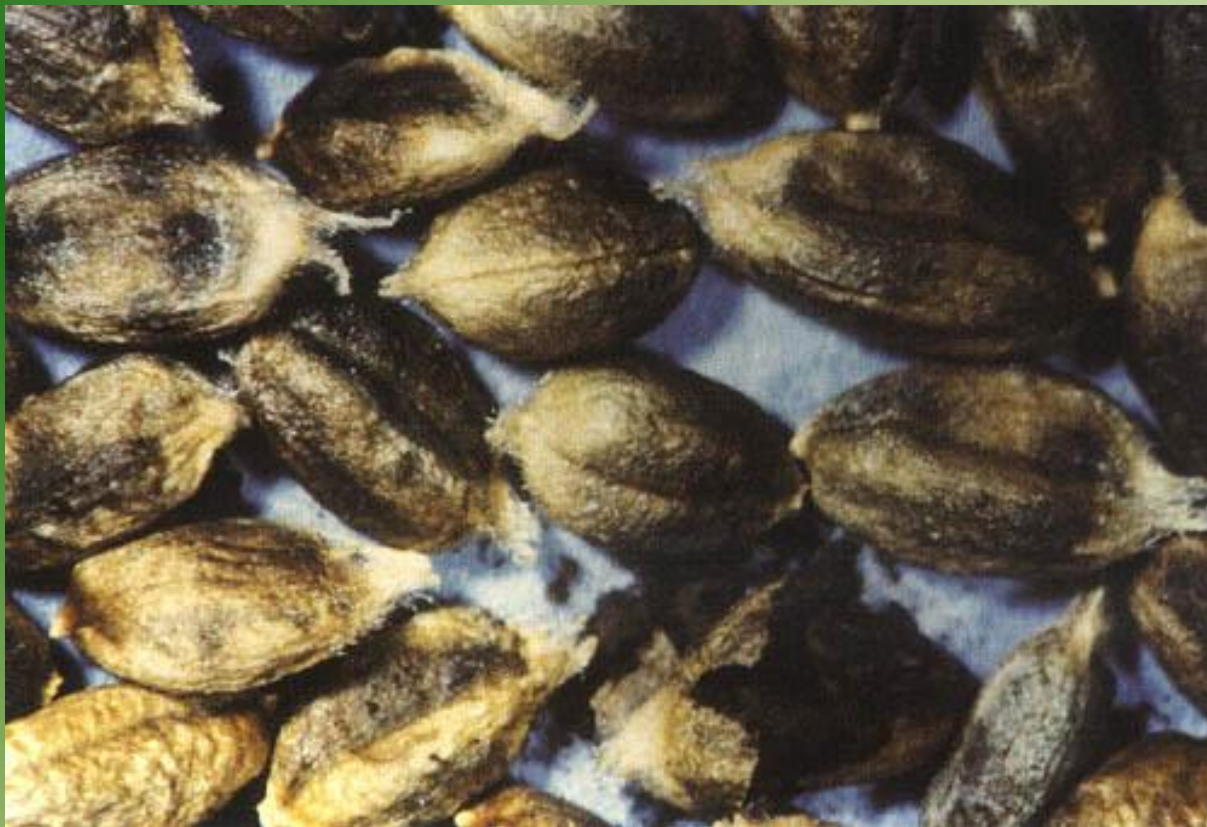
Napadnuté klasy sú tmavozelené

Napadnuté klasy sú užšie, klásky odstavajú od
vretena

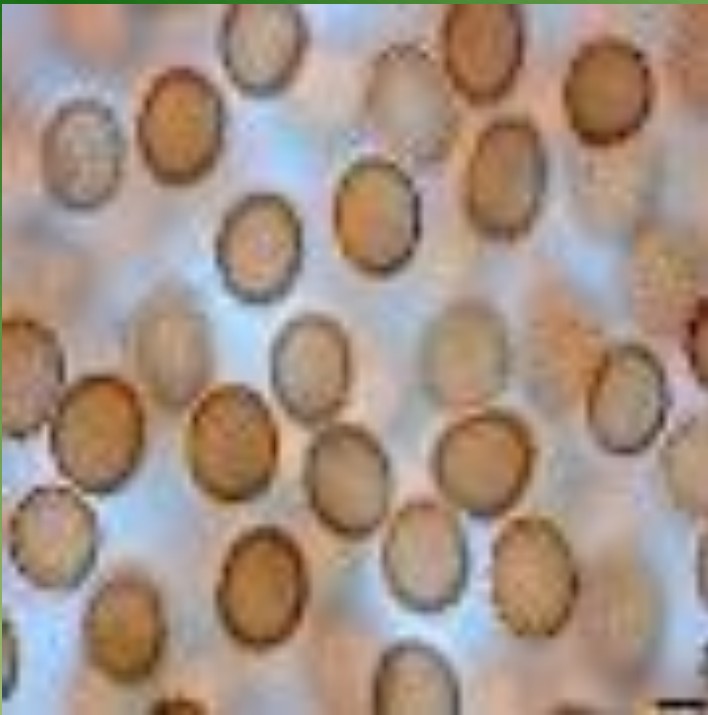
Napadnuté zrná sú premenené na sneťové hálky

„Zrno“ je guľatejšie, bez výraznej ryhy

Chlamydospóry sú mazľavej konzistencie, pri dozrievaní stvrdnú

Chlamydospóry majú jemné sieťovanie (36 – 60
očiek)

Mazľavá snet' hladká

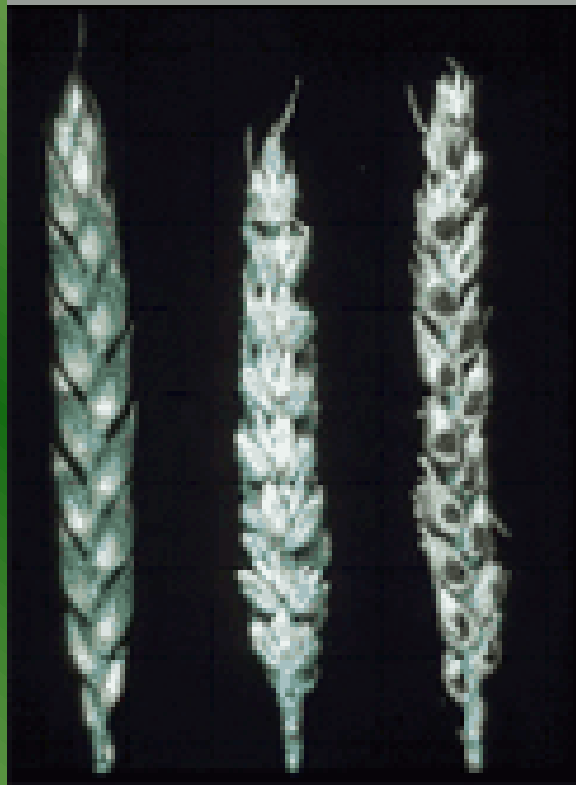
Patogén :

Tilletia foetida

syn. Tilletia laevis

Napadnuté klasy sú tmavozelené

Modrozelené klasy, užšie, klásky odstavajú od
vretena

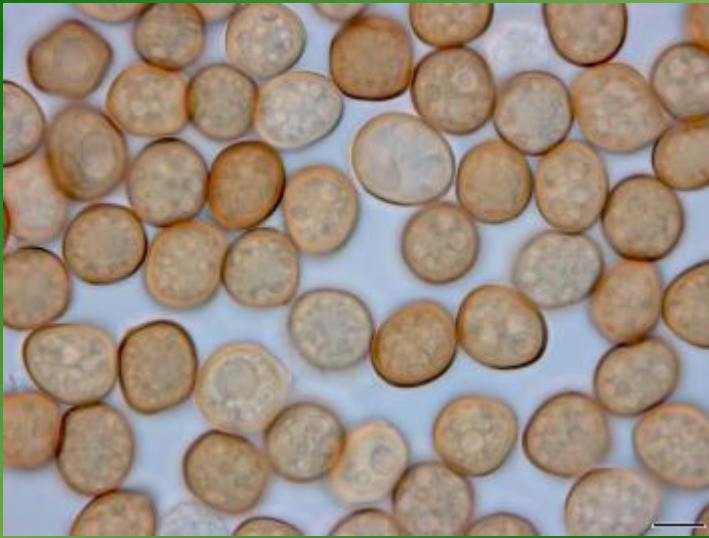
Chlamydospóry sú mazľavej konzistencie,
pri dozrievaní stvrdnú

Zrno je kratšie a guľatejšie, bez výraznej ryhy

Zrno je premenené na sneťovú hálku, kratšiu ako
zdravé zrno

Chlamydospóry majú jemné sieťovanie, (36 – 60
očiek)

Mazľavá snet' zakrpatená

Patogén:

Tilletia controversa
syn. Tilletia nanifica

Silné odnožovanie napadnutých rastlín

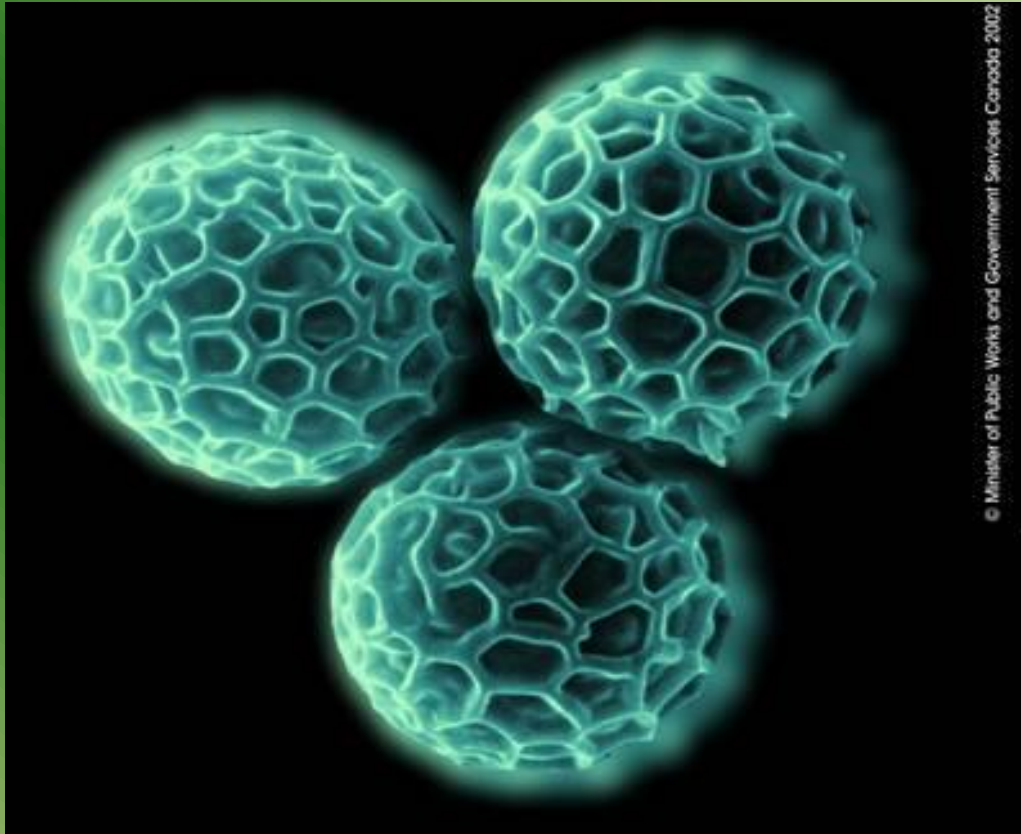
Plevy odstávajú – klasy sú širšie

Tvorba snet'ových hálok

Napadnuté zrno – je guľaté , stráca ryhu

Spóry *Tilletia controversa* s výrazným lištovaním

Ďalší typický znak patogéna –
prítomnosť hyalínnych, sterilných
chlamydospór

A close-up photograph of a green barley plant. The image shows several developing spikelets (seed heads) in various stages of growth, surrounded by long, narrow green leaves. The background is a dense field of similar plants, slightly out of focus.

Jačmeň siaty

Hordeum sativum

Žltá zakrpatenost' jačmeňa

Patogén :

Barley yellow dwarf virus

Žlté zafarbenie sa objavuje najskôr na špičkách

Zafarbenie sa rozširuje smerom dole, po okrajoch listov

Napadnuté rastliny v poraste

Napadnuté rastliny sú nižšie

Pri skorej infekcii niekedy nebývajú
vyššie ako 15 cm

Ochorenie sa prejavuje aj červeným zafarbením listov (najmä na ovse)

Palušková hniloba – sivá pleseně snežná

Patogéni :

Typhula idahoensis

Typhula incarnata

Typhula itoana

Listy hnednú, vädnú a postupne odumierajú

Po roztopení snehu sa na pôde vytvára biele
vatové mycélium

Tvorba sklerócií na mycéliu

Tvorba sklerócií medzi listovými pošvami

Tvorba sklerócií na koreňoch a báze odnoží

Bazídiá vajcovitého tvaru

Skleróciá gaštanovohnedej farby, vyrastajú
jednotlivo

Hrdza jačmeňová

Patogén :

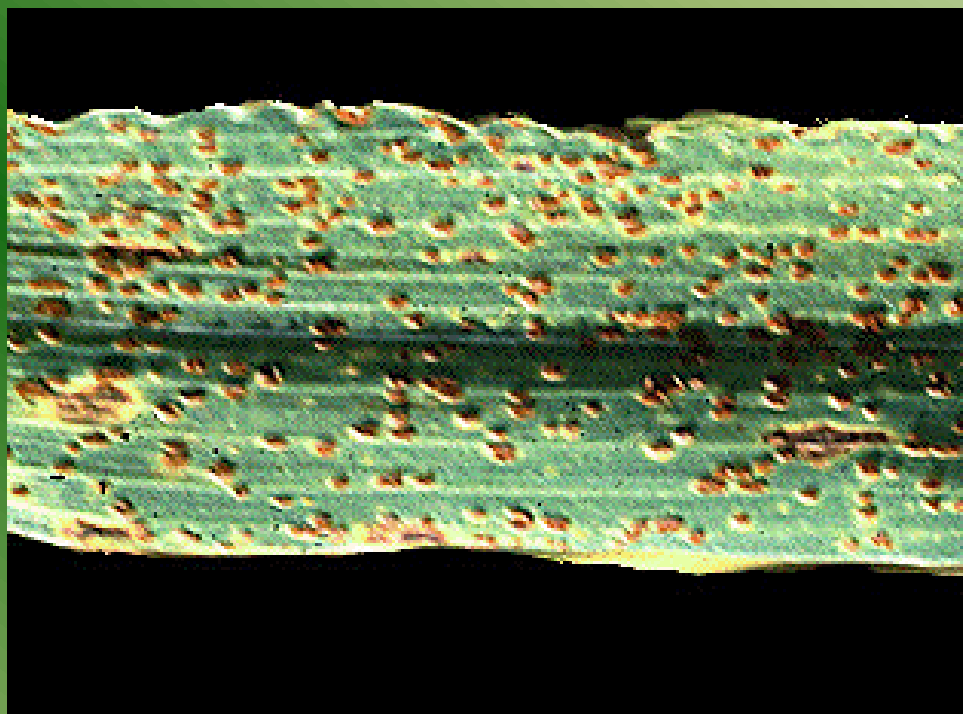
Puccinia hordei

Choroba sa prejavuje na listoch listovej pošvy a
klasoch

Kôpky letných výtrusov – urédiá

Urédiá

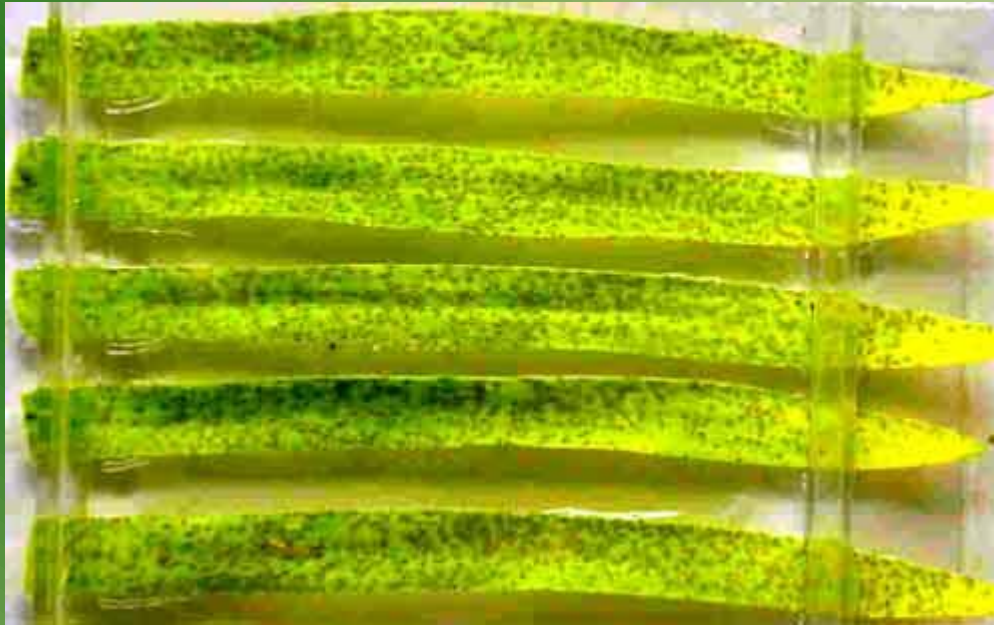
Urédia sa vytvárajú hlavne v hornej strane listu

Na listových pošvách sa vytvárajú teliá

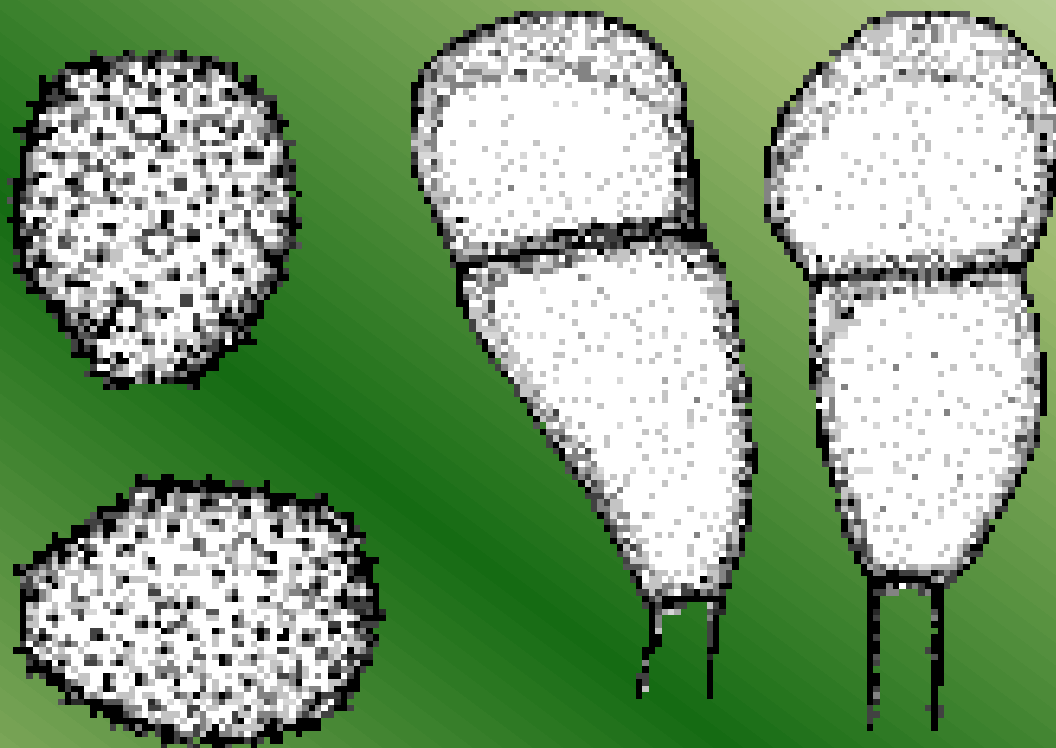
Napadnuté listy postupne usychajú

Rôzne štádiá napadnutia

Urédiá – Téliá

Guľaté uredospóry, kyjovité télíospóry

Hnedá škvrnitost' jačmeňa

Patogén :

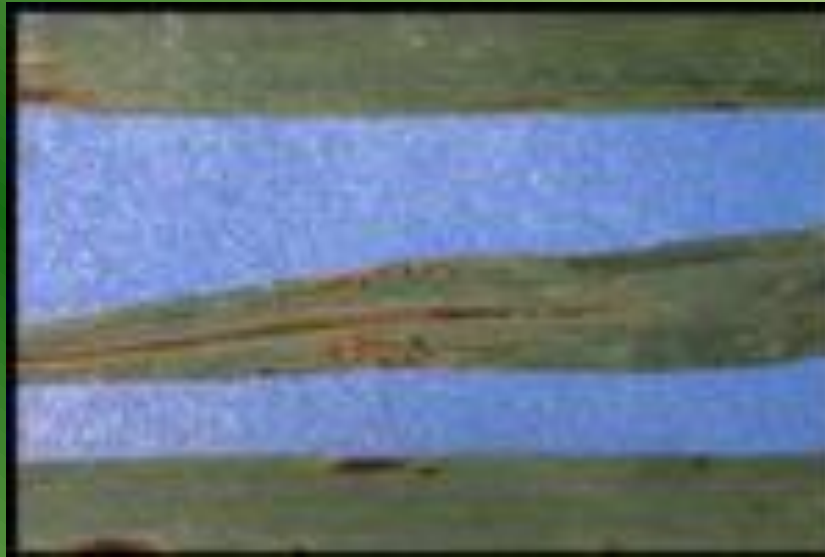
Pyrenophora teres

anamorfa: Drechslera teres, syn.

Helminthosporium teres

Svetlohnedé pásiky na hornej časti listu

Svetlohnedé pásiky

Neskoršie sa pásiky vytvárajú aj na listových pošvách

Pásiky sa vytvárajú pozdĺžne, priečne aj šikmo

Časť pletiva okolo škvŕn je žltkasto – chlorotická

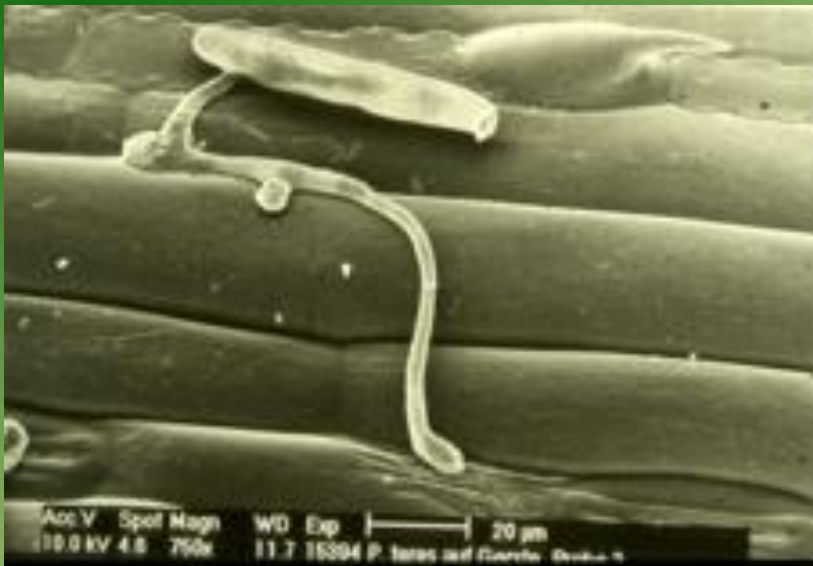
Škvřiny na starších rostlinách

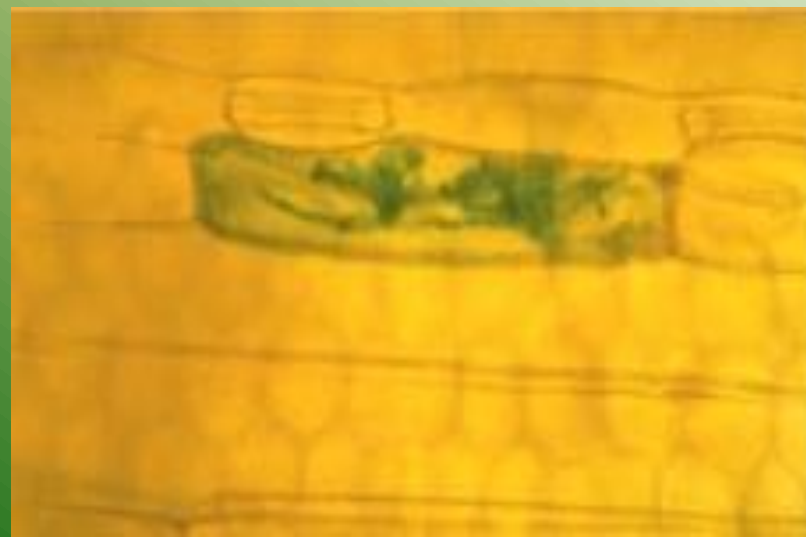
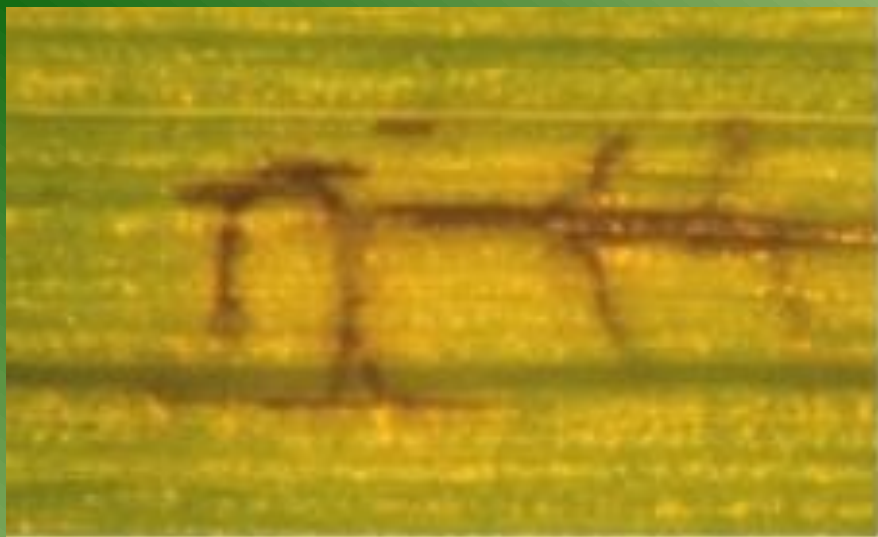
Plevy sú sfarbené svetlohnedo

Choroba v poraste v rôznom štádiu rastu rastlín

Klíčiace spóry – konídiá a vznik infekcie

Primárna infekcia – iniciálne štádium pod mikroskopom

Hnedá pruhovitost' jačmeňa

Patogén :

Pyrenophora graminea

*anamorfa: Helminthosporium
gramineum*

Rôzne napadnuté časti rastlín

Škvrny sa rozširujú od bázy listu k vrcholu listu

Vznikají pozdélžne pásiky

Sline napadnuté rastliny neklasia alebo vytvárajú zakrpatené zrná

Ak sa klas vyvinie, zrná sú malé a scvrknuté

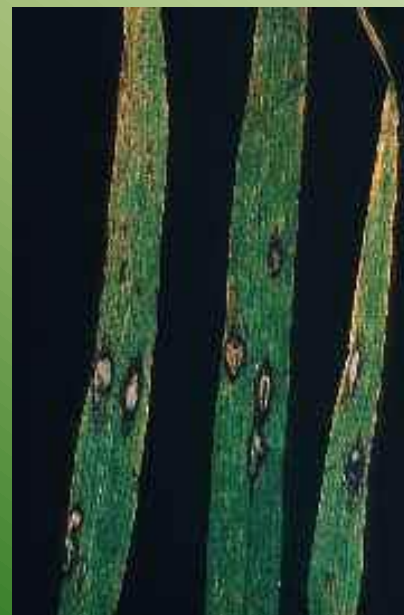

Choroba v poraste

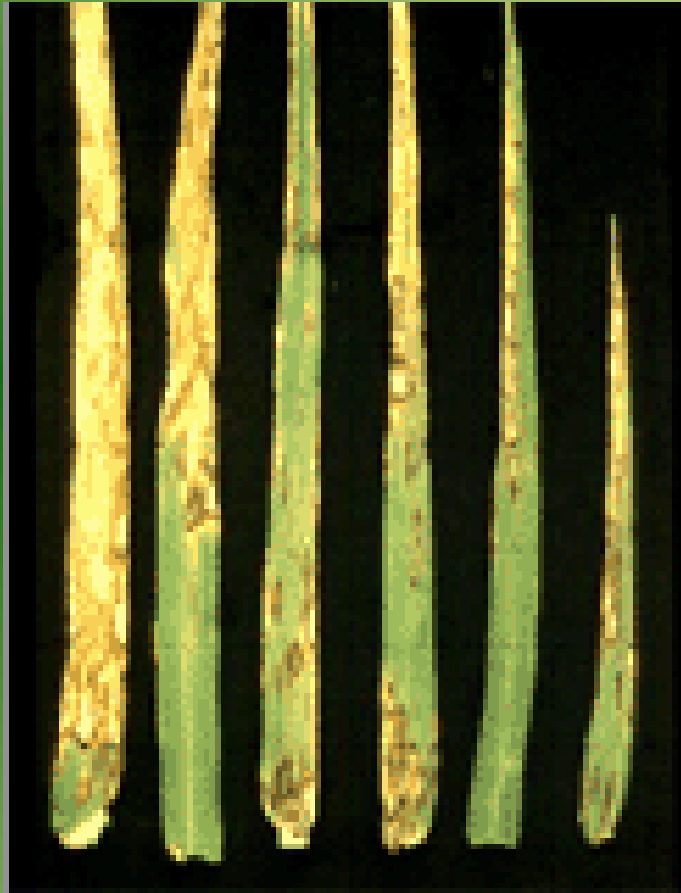
Rynchosporiová škvrnitost' : jačmeň, raž

Patogén :

Rhynchosporium secalis

Škvrny na listoch

Tvorí sa škvrny nepravidelného tvaru

Škvvrny môžu byť oválne 1 – 2 cm veľké

Škvvrny sú lemované hnedým okrajom

Rôzne stupne infekcie

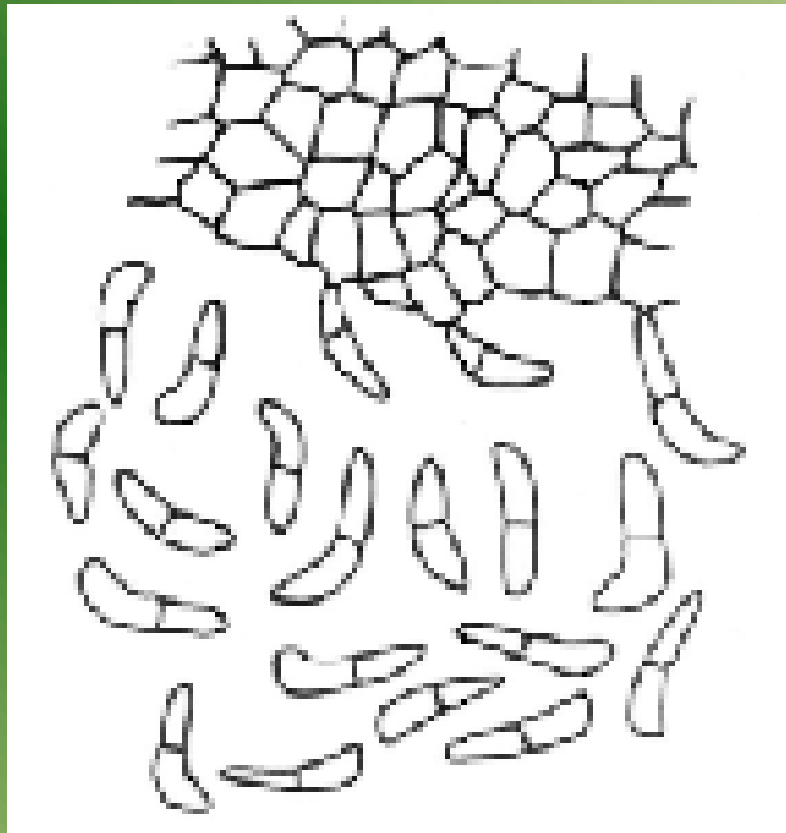
Pri silnom napadnutí sa pletivo trhá

Niekedy bývajú napadnuté aj vrchné listy

Napadnutie rôznych častí rastliny

Konídiá majú zobákovité ukončenie

Helmintospóriová škvrnitost'

Patogén :

Cochliobolus sativus

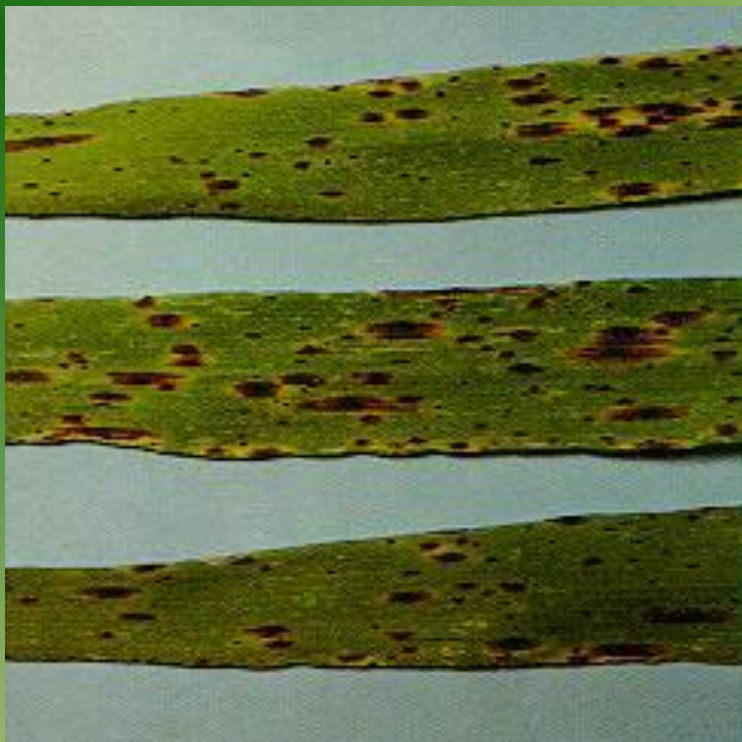
anamorfa: Bipolaris sorokiniana

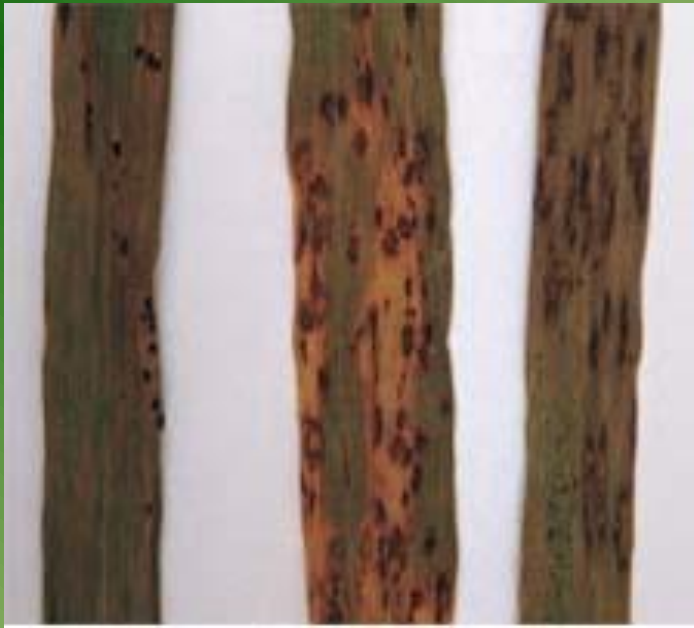
Choroba sa prejavuje v rôznych štádiách rastu

Korene rastlín hnednú a podliehajú rozkladu

Napadnutie listov

Tvorí sa oválne škvrny

Škvrny sa tvoria aj na klasoch

Konídiá

Copyright: T. Tsukiboshi (Japan)

Konídiá

Prašná snet' jačmeňová

Patogén :

Ustilago nuda

Napadnutá rastlina

Choroba napáda celý klas

Choroba nenapáda klasové vřeteno

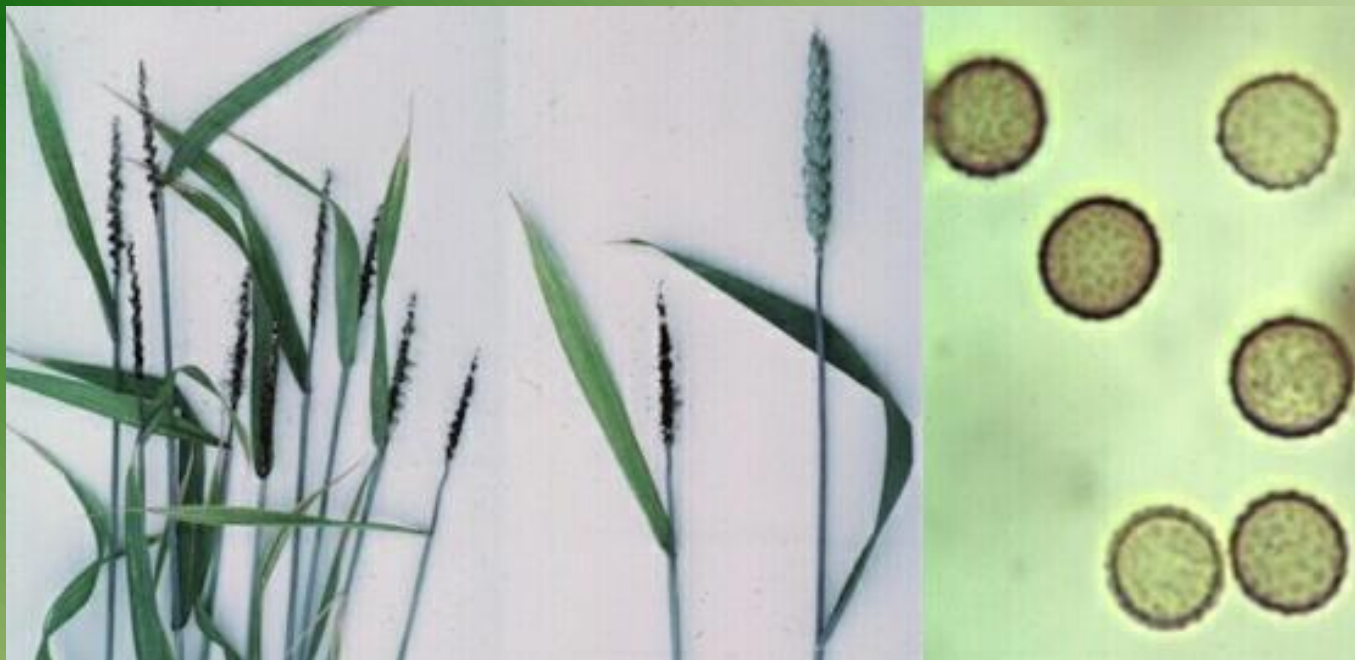
Choroba v poraste

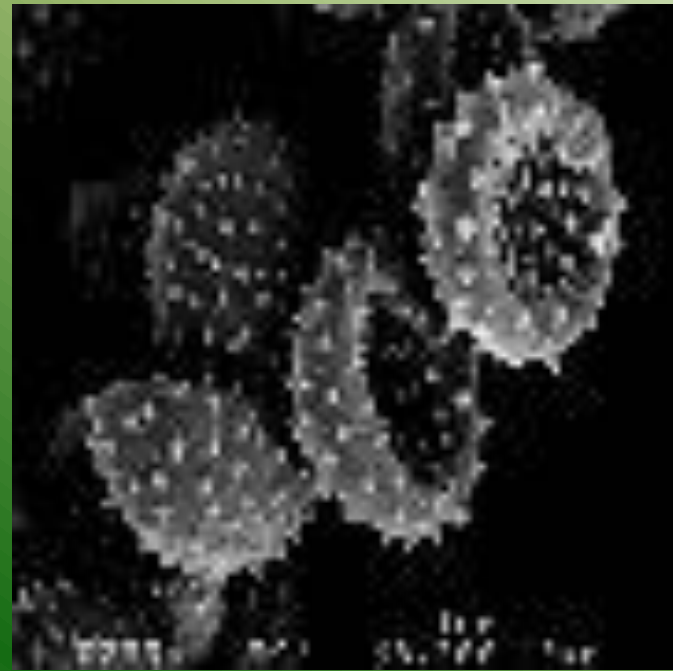
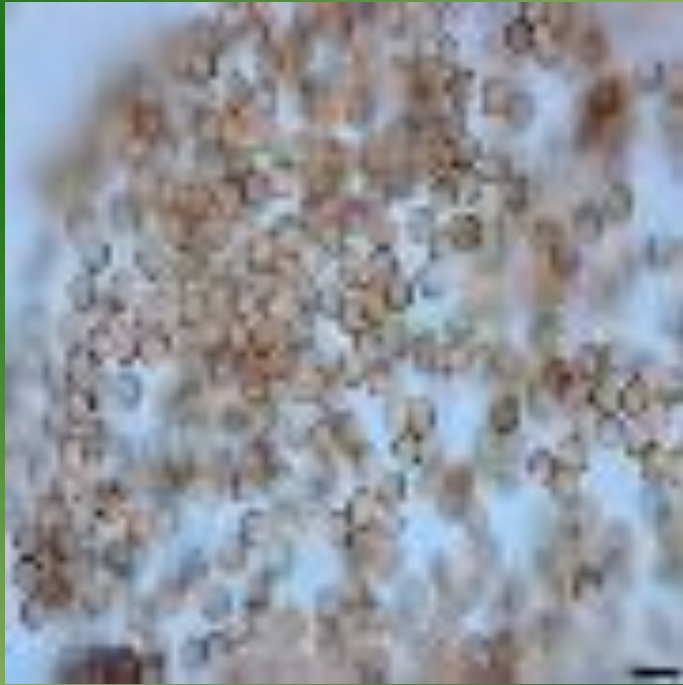
Choroba v poraste

Klas je premenený na čierny prach
chlamydospór

Chlamydomórfy

Chlamydospóry – guľaté s jemne ostinkatou
blanou

Tvrdá snet' jačmeňová

Patogén :

Ustilago hordei

Napadnuté rastliny klasia neskôr ako zdravé

Napadnutá rastlina v poraste

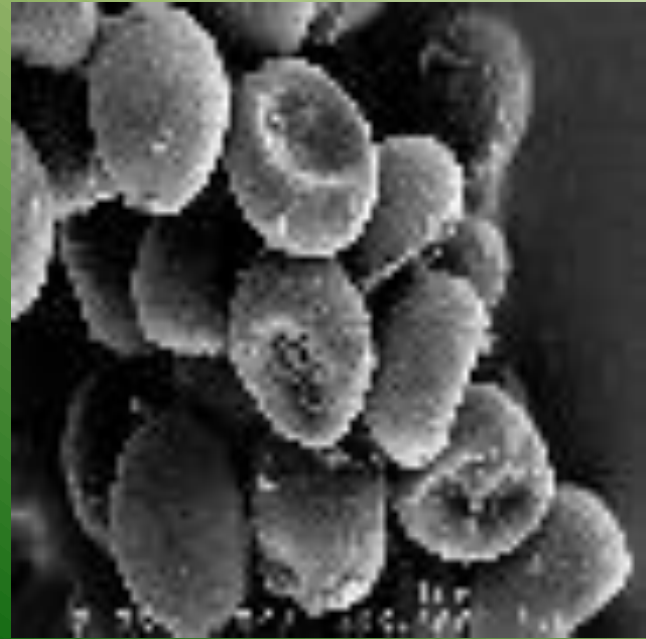
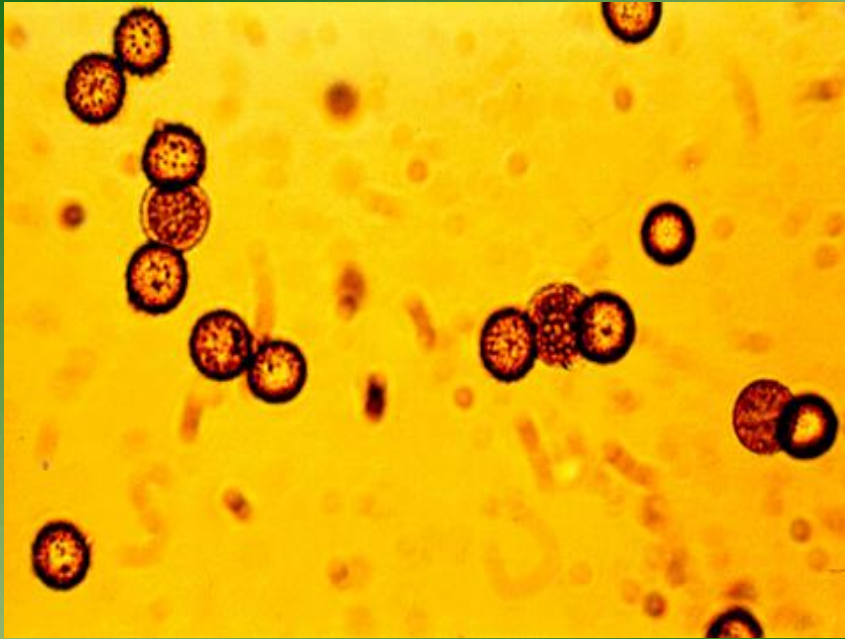
Membrána obalujúca klas

Choroba sa vyskytuje až do fázy úplnej zrelosti
rastliny

Choroba v klase

Chlamydospóry –guľovité, hnedej farby

A close-up photograph of a rye field. The plants are tall and green, with long, narrow leaves and several upright panicles (grain heads) in various stages of development. The background is a dense field of similar plants, creating a textured, green backdrop.

Raž siata
Secale cereale

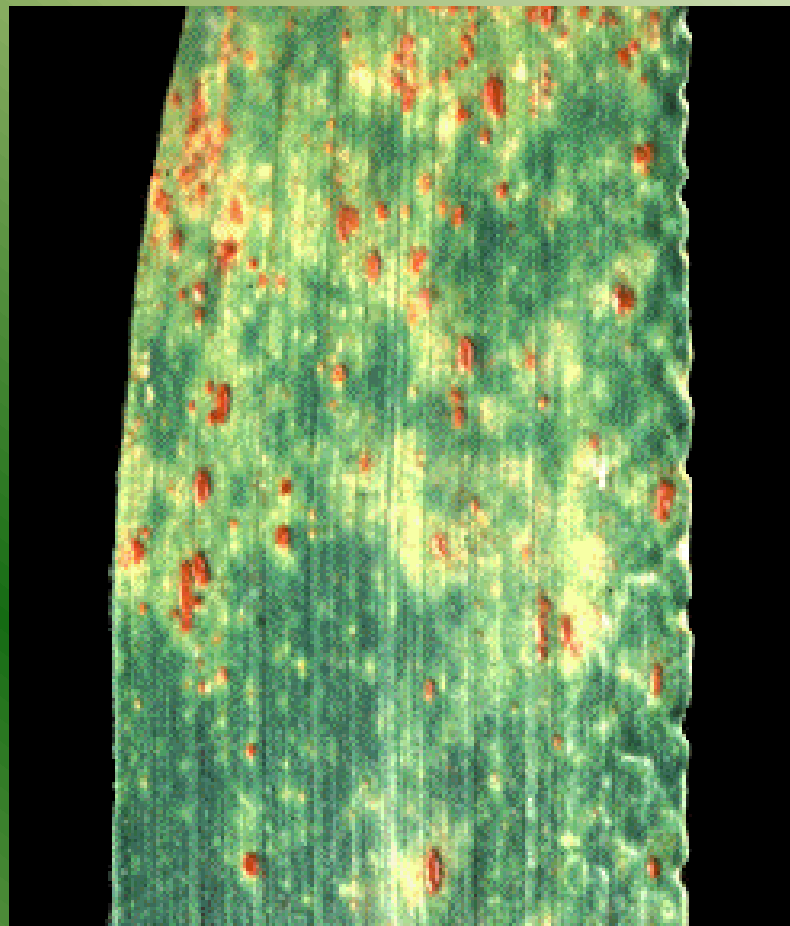
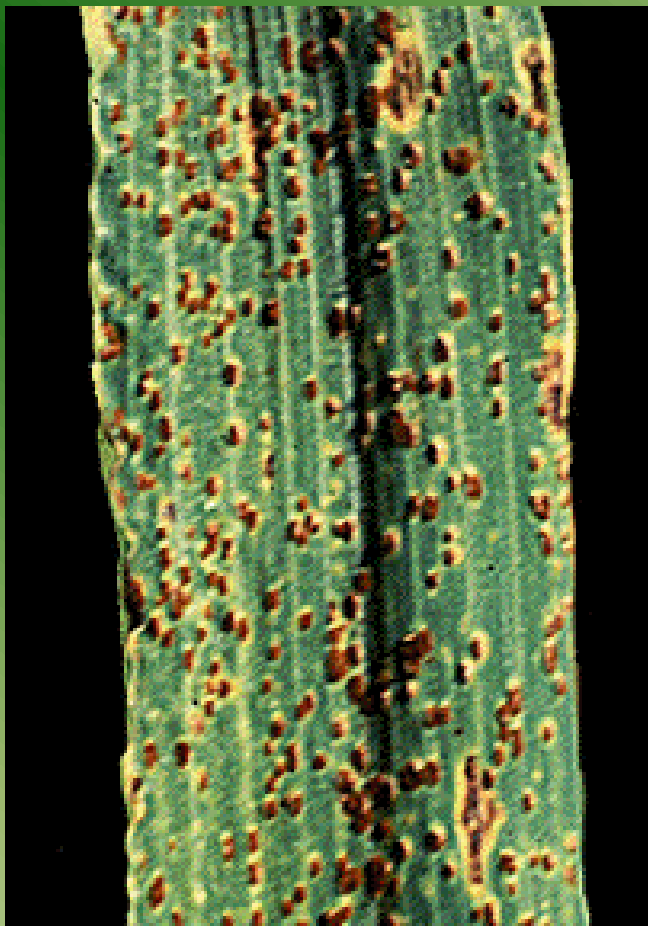
Hrdza ražná

Patogén :

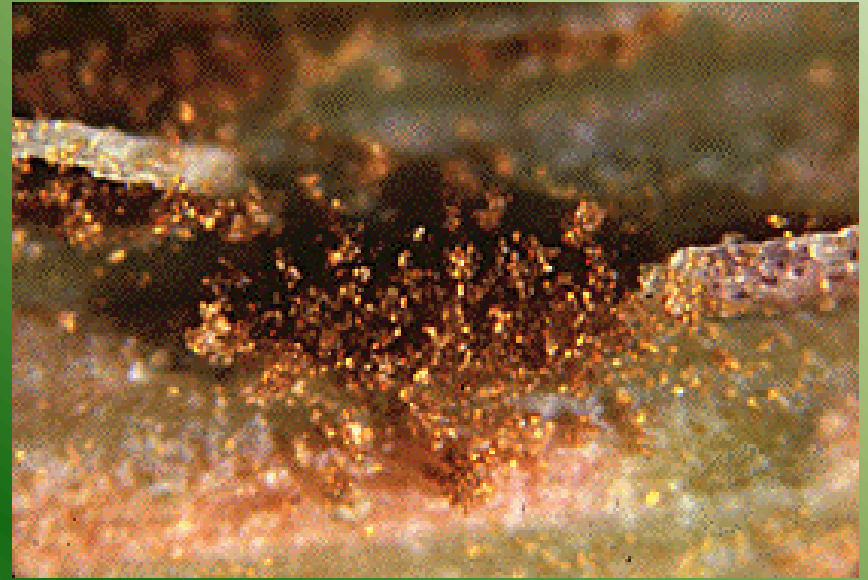
Puccinia recondita f.sp. recondita
syn. Puccinia dispersa

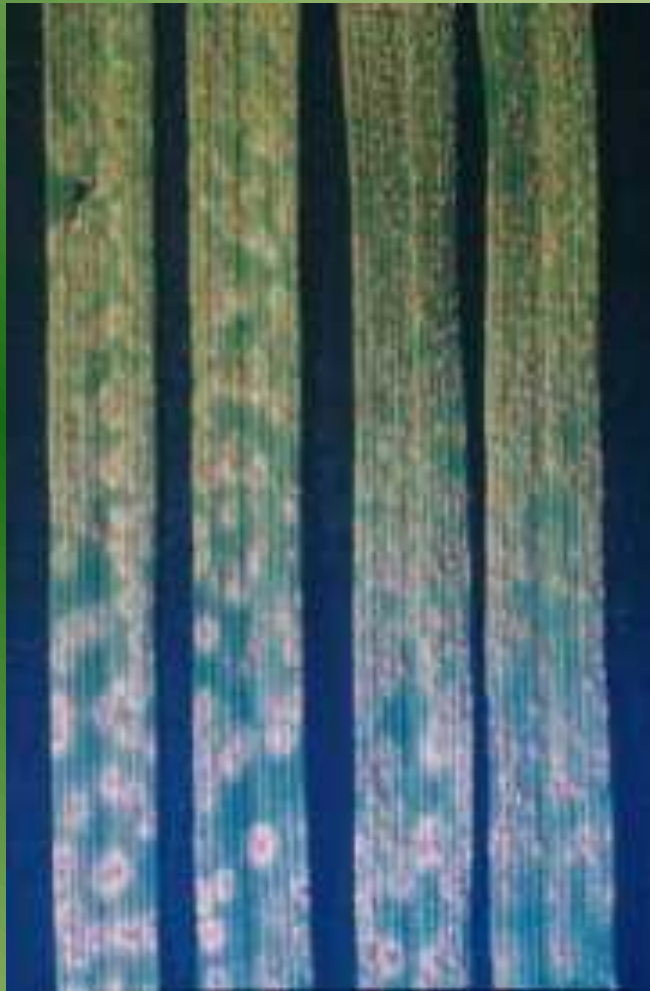
Kôpky uredospór na listoch

Urédia roztrúsené po celom liste

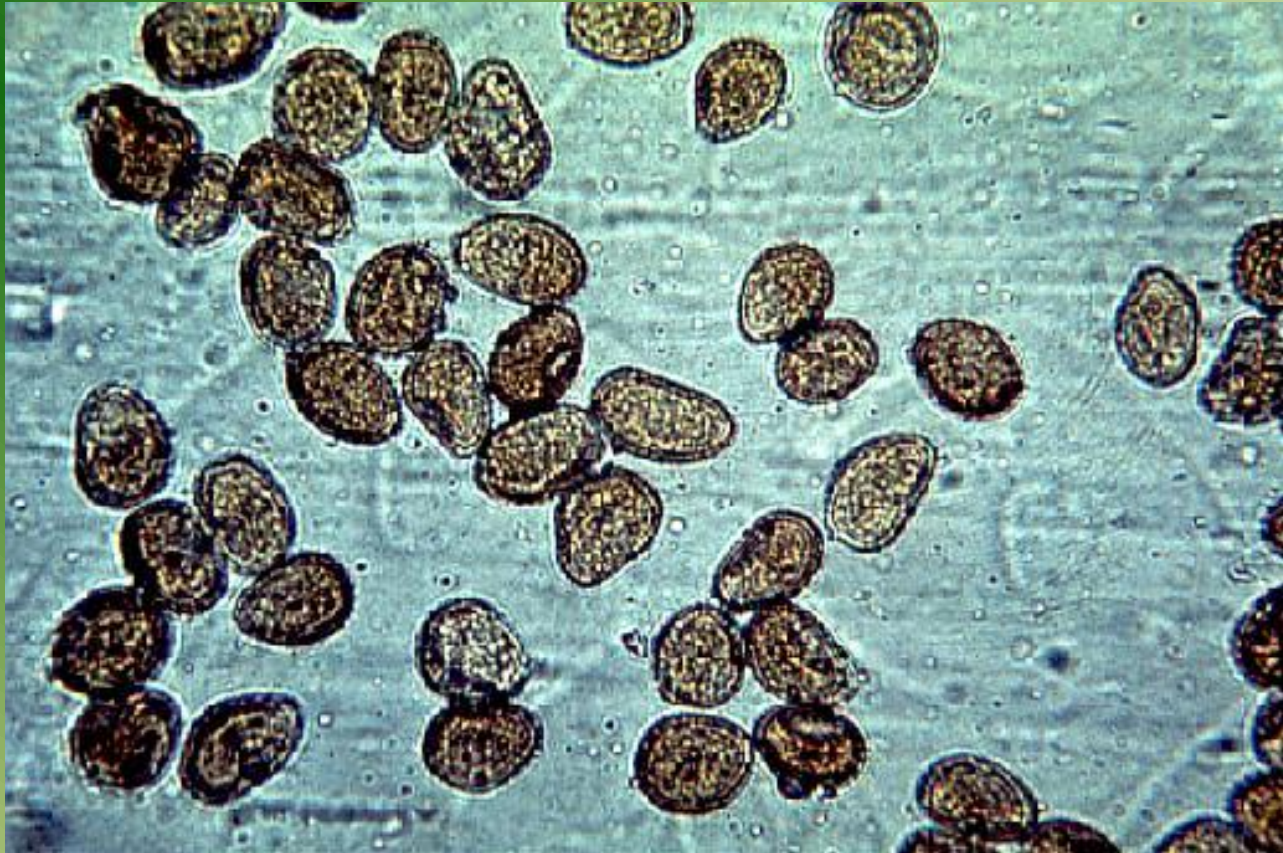
Urédiá sú hrdzavej farby

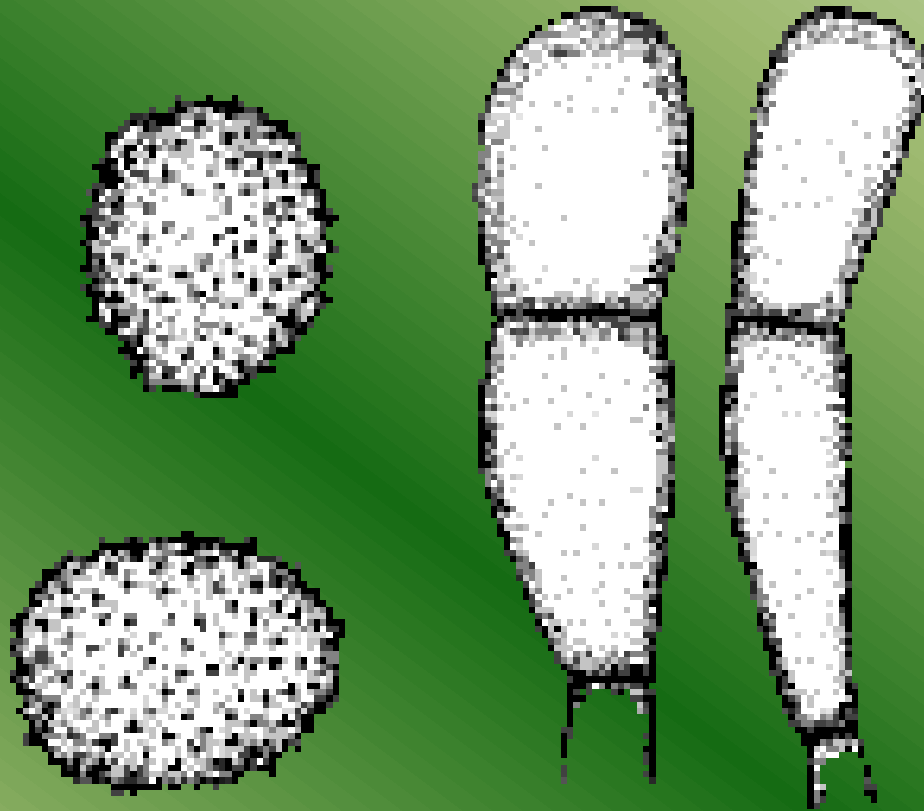
Rôzne štádiá napadnutia listu

Choroba v poraste

Uredospóry

Urédiá – guľaté, téliá – smerom k stopke zúžené

Sneť steblová

Patogén :

Urocystis occulta

syn. Turburcinia occulta

Po silnom napadnutí sa list zvinie, neskôr trhá

Kyjanička purpurová

Patogén :

Claviceps purpurea

Skleróciové štádium

Tvorba sklerócií namiesto zŕn

Vznikajú modro čierne tvrdé útvary

Skleróciá sú podobné zrnu

Skleróciá vyčnievajú nápadne z klasu

Na jednom klase sa tvorí obvykle viac sklerócií

Strómy vyrastajúce zo sklerócií, sú dlhé 4 cm – s
purpurovou hlavičkou

Hlavička strómy je drsná a slizká

Choroba v poraste

A photograph of a lush green oat field. The plants are tall and dense, with long, narrow leaves and developing seed heads. The text is overlaid in the center of the image.

Ovos siaty

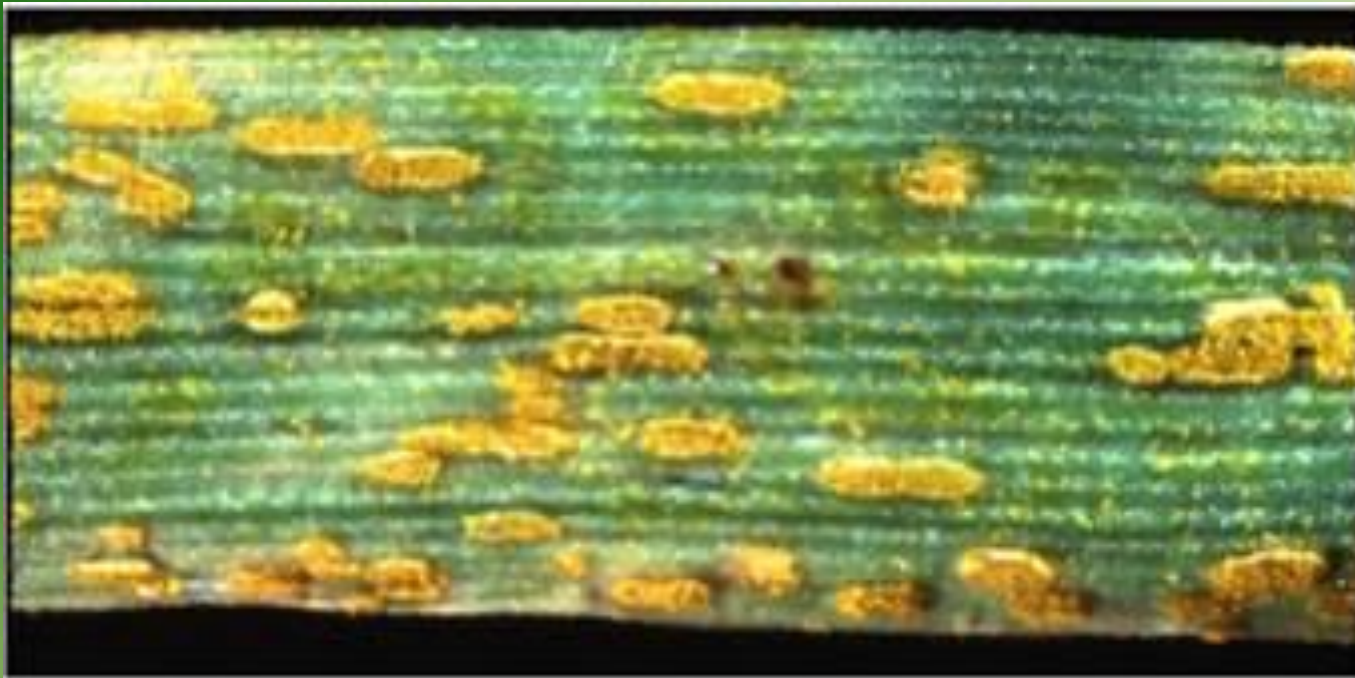
Avena sativa

Hrdza ovsová

Patogén :

Puccinia coronata

Puccinia coronifera

Kôpky uredospór

Ochorenie na listoch, steble, listovej pošve

Kôpky uredospór skoro splývajú dohromady

Kôpky télíospór sú uložené okolo uredospór

Choroba v poraste

Téliospóry

Uredospóry – žlté s jemnou ostinkatou blanou

Urediospóry

Medzihostiteľské rastliny - aéciá

Medzihostiteľské rastliny - aeciá

Hnedá škvrnitost' ovsa

Patogén :

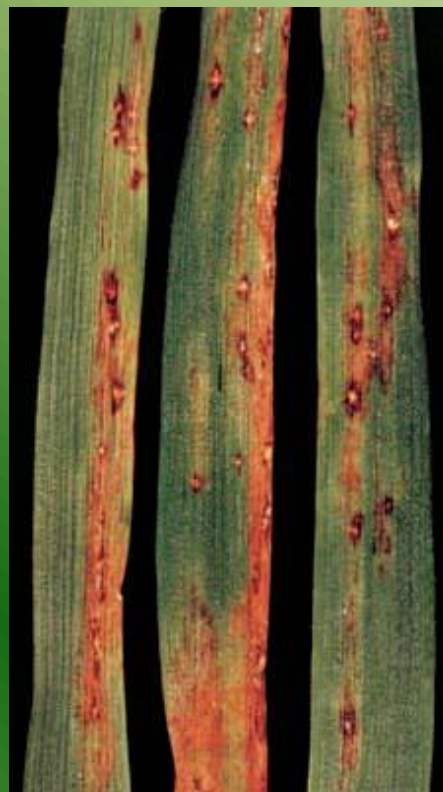
Pyrenophora avenae

anamorfa: Helminthosporium

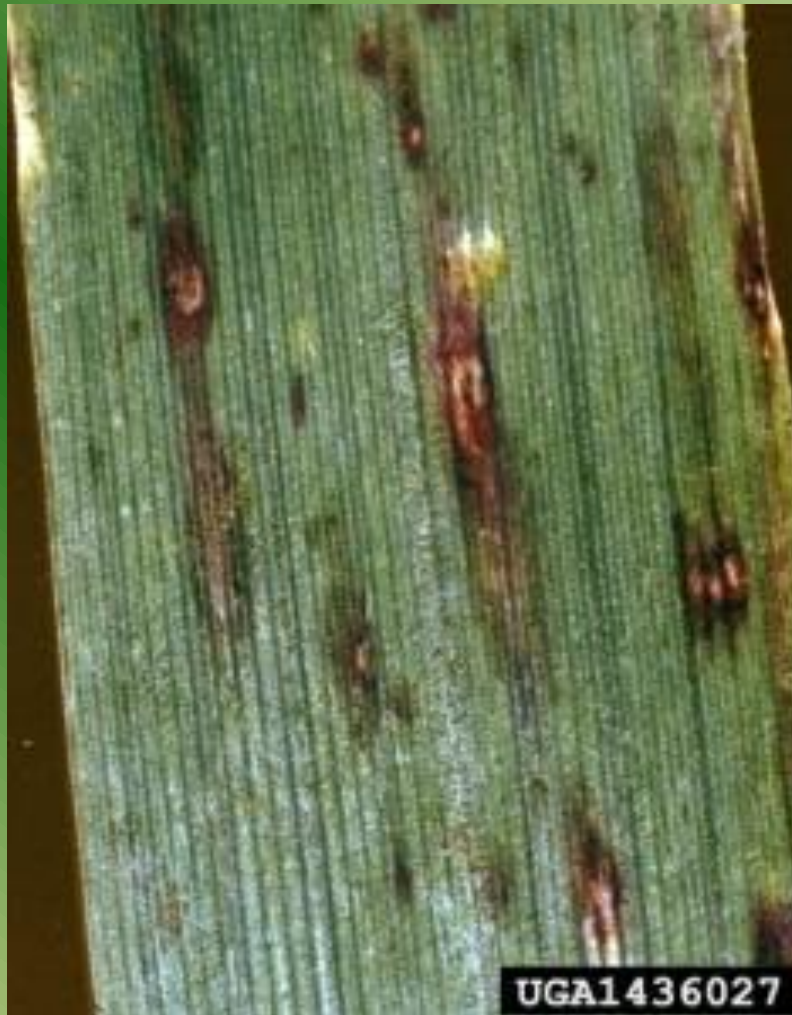
avenae, syn. Drechslera avenae

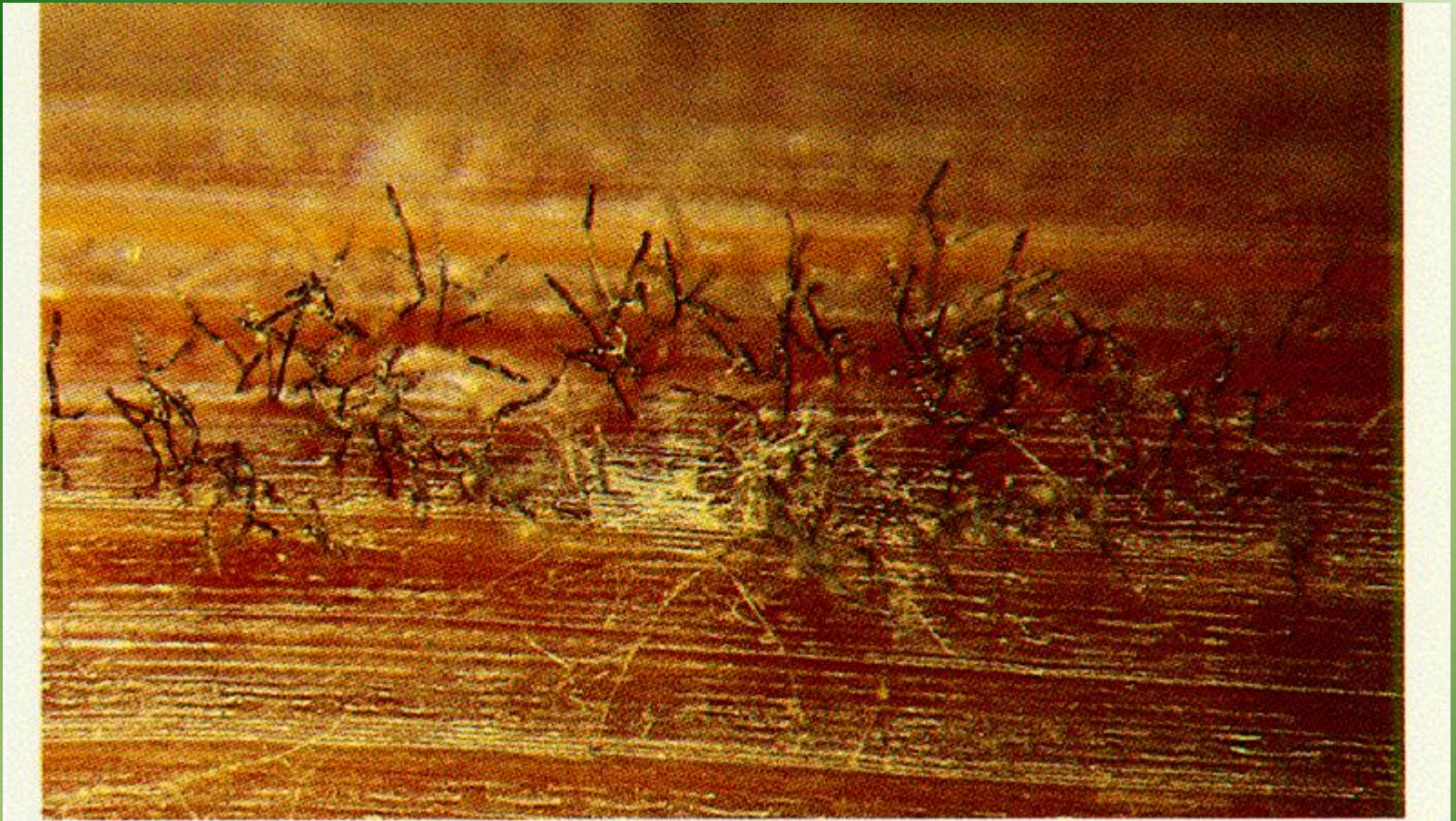
Napadnutie mladej rastliny

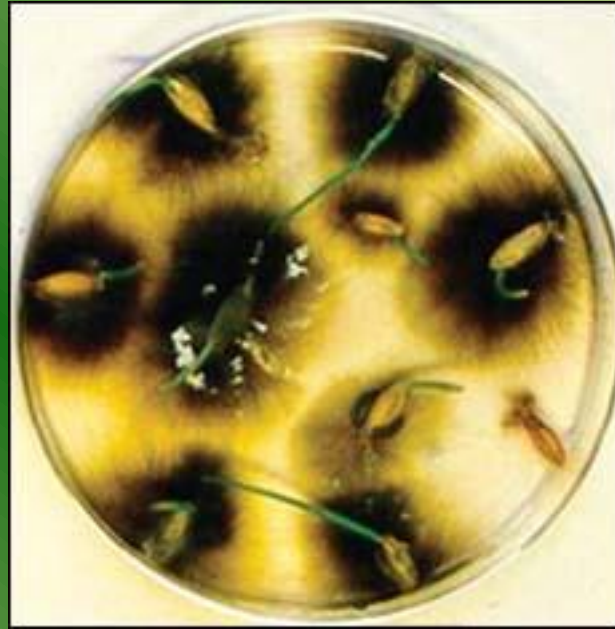
Tvorja sa škvrny – fialovočervené

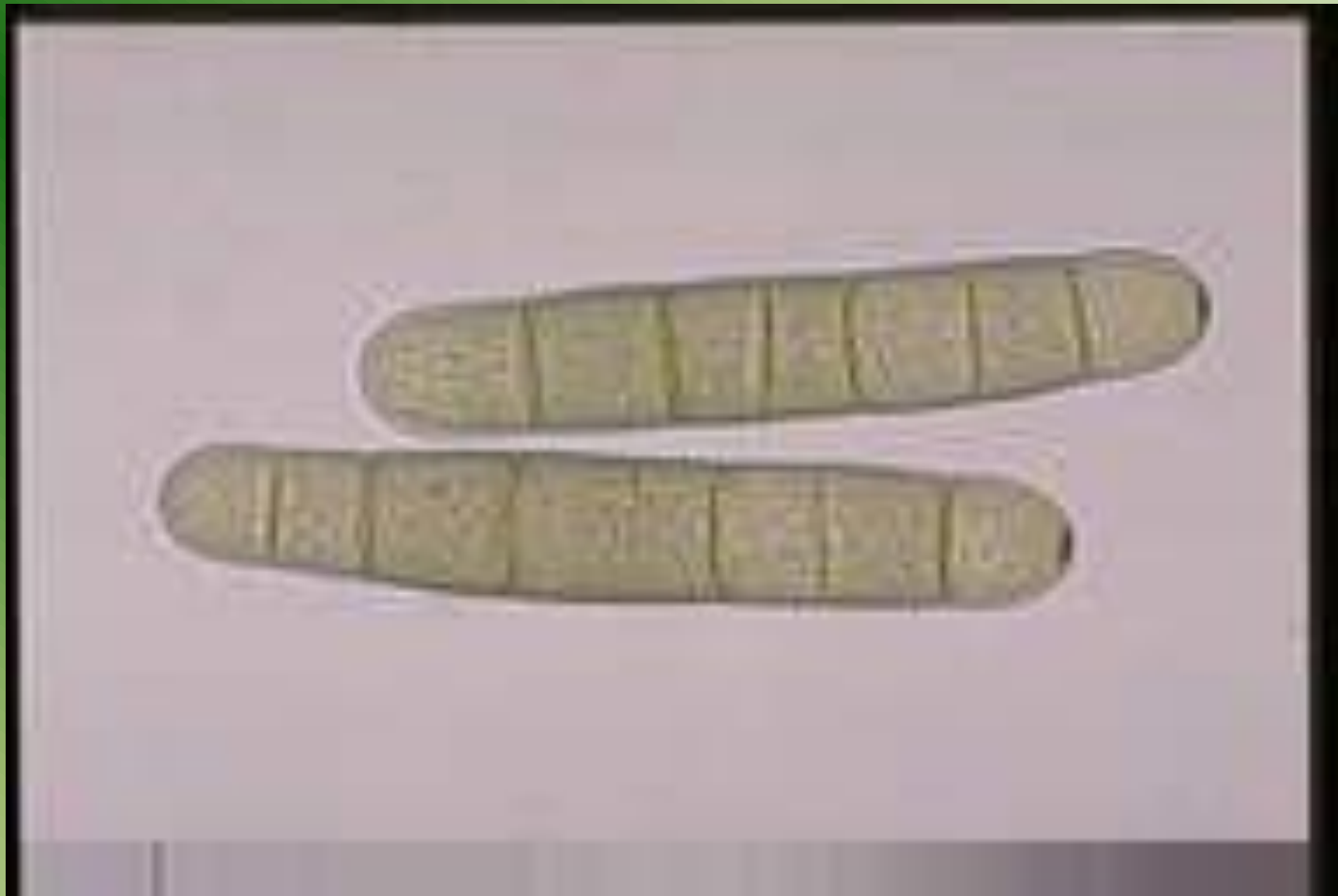
Škvřny sú neskôr červenohnedé

Detail sporulácie na listoch

Primárna infekcia nachádzajúca sa na povrchu
zrna

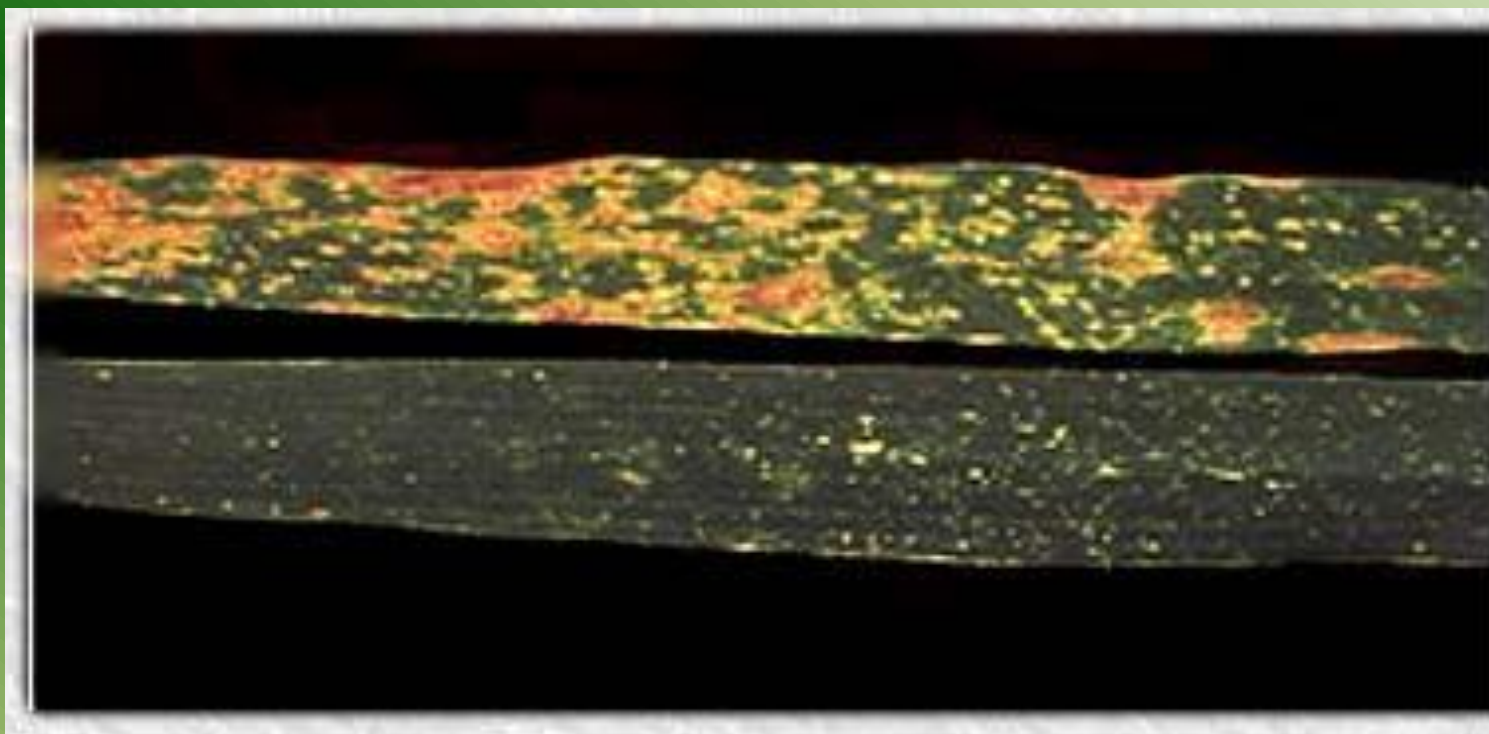
Konídiá

Septória ovsa

Patogén :

Phaeosphaeria avenaria

*anamorfa: Leptosphaeria
avenaria, syn. Septoria avenae*

Malé bledožlté oválne škvrny, neskôr odumretá
časť je oddelená červenohnedým okrajom

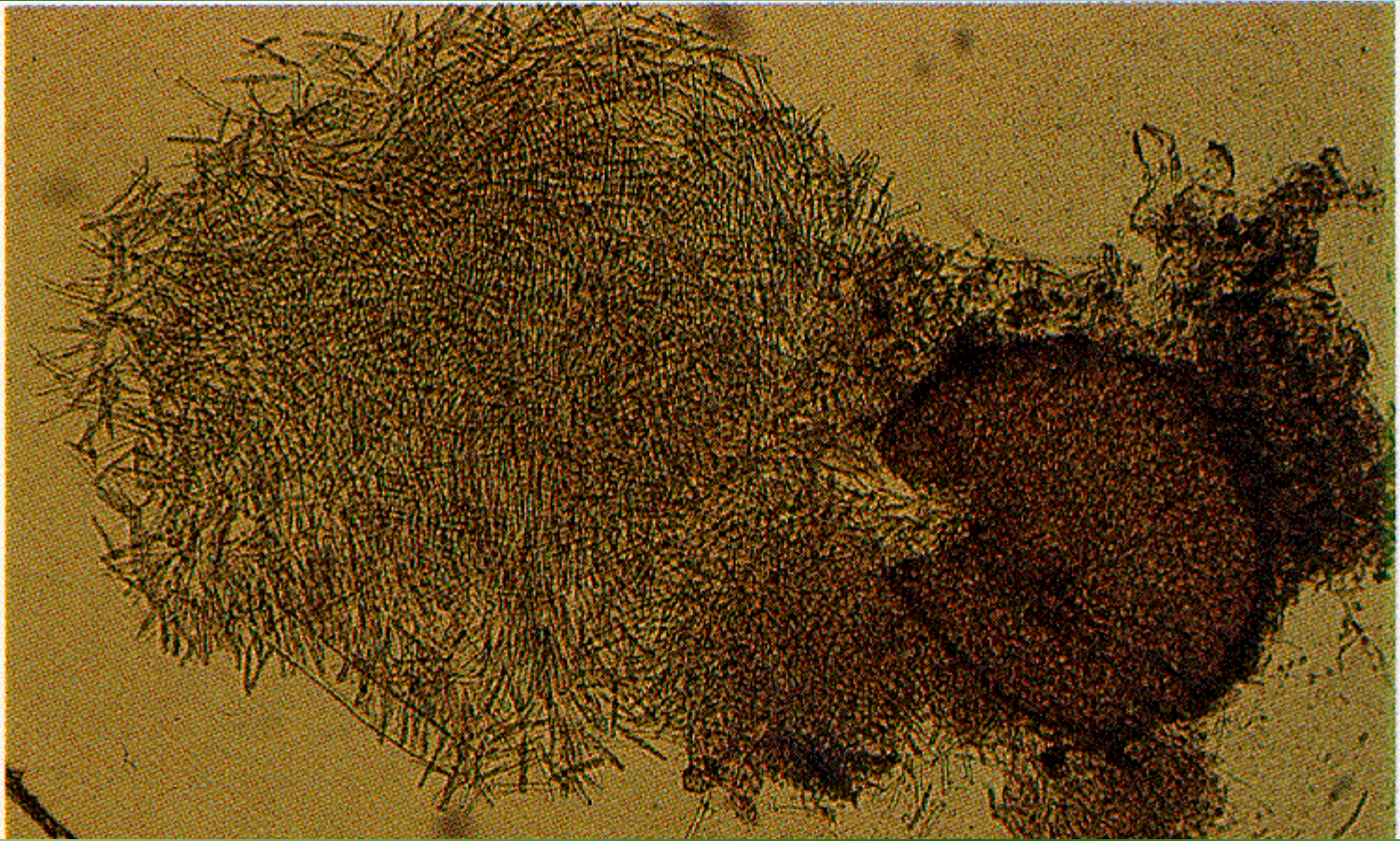
Svetlozelené pletivo je oddelené červenohnedým okrajom

Škvvrny uprostred zasychajú a ostávajú svetložlté

Napadnuté steblo – môže nastať praskanie

Pyknidy

Prašná snet' ovsová

Patogén :

Ustilago avenae

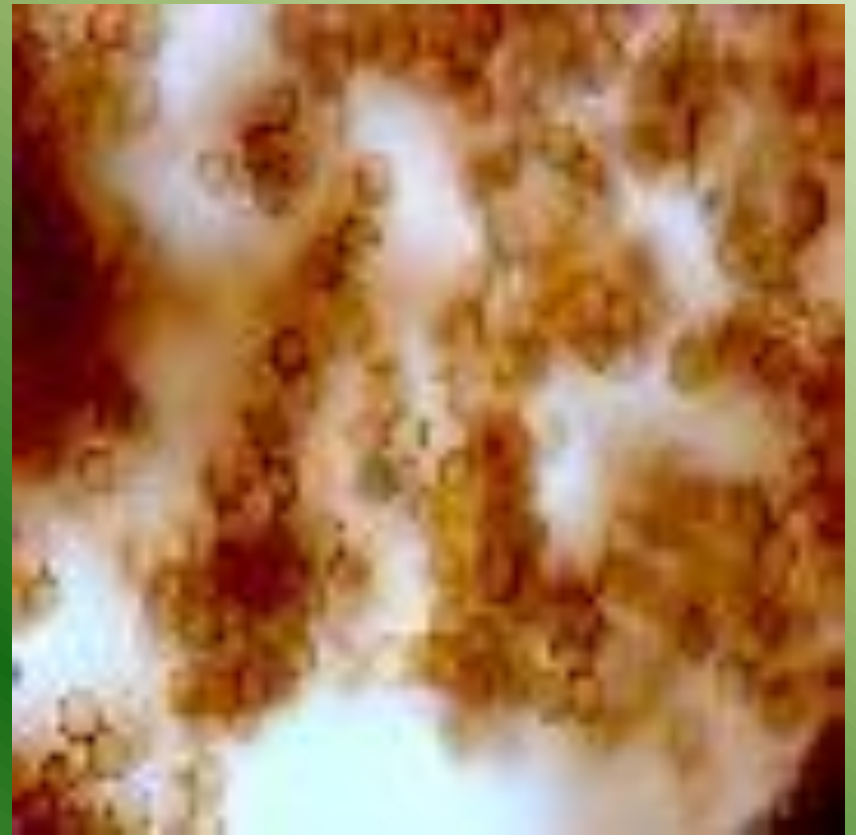
Klas sa premieňa na čiernu masu chlamydospór

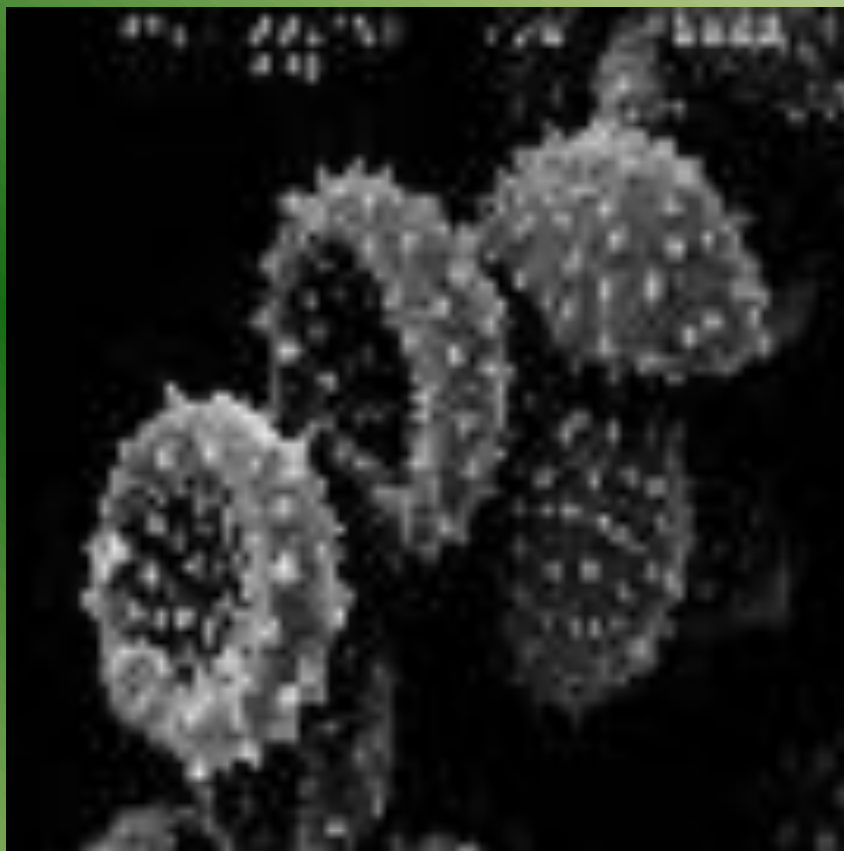
Napadnutie metliny

Napadnutá rastlina

Chlamydozpóry

Chlamydospóry jemne poryté ostinatou blanou